

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)

(Ν. 4412/2016)

Στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εμπίπτουν όσοι φορείς θεωρούνται αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς και διενεργούν μια δημόσια σύμβαση εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, έργων, προμηθειών και γενικών υπηρεσιών.

Αναθέτουσες Αρχές – Αναθέτοντες φορείς

Αναθέτουσες αρχές είναι το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, νοείται κάθε οργανισμός, ο οποίος σωρευτικά καλύπτει της εξής προϋποθέσεις:

α) έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν εμπίπτουν στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα,

β) έχει νομική προσωπικότητα και

γ) χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείρισή του ελέγχεται από τους οργανισμούς αυτούς ή περισσότερο από το 50% των μελών του διοικητικού ή διευθυντικού ή εποπτικού συμβουλίου, διορίζεται από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Ως αναθέτοντες φορείς νοούνται:

α) αναθέτουσες αρχές που αναφέρθηκαν παραπάνω, οι οποίες ασκούν μια ή περισσότερες δραστηριότητες στους τομείς του αερίου, θερμότητας, ηλεκτρισμού, ύδατος, μεταφορών, ταχυδρομικών υπηρεσιών, αναζήτησης, εξόρυξης και συλλογής πετρελαίου, άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων, καθώς και στη διάθεση λιμένων και αερολιμένων σε μεταφορείς, όταν συνάπτουν συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών για τις ανάγκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

β) δημόσιες επιχειρήσεις στις οποίες οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν άμεσα ή έμμεσα δεσπόζουσα επιρροή, είτε επειδή έχουν κυριότητα ή χρηματοδοτική συμμετοχή είτε λόγω των κανόνων που διέπουν την επιχείρηση, οι οποίες ασκούν μια ή περισσότερες δραστηριότητες από αυτές που προαναφέρθηκαν παραπάνω (αέριο, θερμότητα, ηλεκτρισμός, ύδωρ, κλπ), όταν συνάπτουν συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών για τις ανάγκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Δεσπόζουσα επιρροή στην επιχείρηση υφίσταται όταν οι αναθέτουσες αρχές κατέχουν το μεγαλύτερο μέρος του καλυφθέντος κεφαλαίου μιας επιχείρησης ή διαθέτουν την πλειονότητα των ψήφων, οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση ή μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.

γ) Επιχειρήσεις, οι οποίες δεν είναι ούτε αναθέτουσες αρχές, ούτε αναθέτοντες φορείς και ασκούν, μεταξύ των δραστηριοτήτων τους, μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες από αυτές που προαναφέρθηκαν παραπάνω (αέριο, θερμότητα, ηλεκτρισμός, ύδωρ, κλπ), και απολαμβάνουν ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων από αρμόδια κρατική αρχή. Αποκλειστικά δικαιώματα είναι όσα χορηγούνται από αρμόδια αρχή και προβλέπονται από τη νομοθεσία, η οποία έχει ως αποτέλεσμα να επιφυλάσσεται σε έναν ή περισσότερους φορείς η άσκηση της παραπάνω δραστηριότητας και να θίγεται ουσιωδώς η δυνατότητα άλλων φορέων να ασκήσουν την δραστηριότητα αυτή.

Υπό τις παραπάνω έννοιες, οι διατάξεις του πρώτου βιβλίου αφορούν, εκτός των άλλων, τους δήμους, συνδέσμους, τα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα δημοτικά λιμενικά ταμεία, τις κοινωφελείς δημοτικές επιχειρήσεις, τις δημοτικές ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 266 του Ν. 3463/2006, ενώ οι διατάξεις του δεύτερου βιβλίου αφορούν τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, καθώς και όσες ανώνυμες εταιρείες των Ο.Τ.Α. δραστηριοποιούνται στους τομείς του φυσικού αερίου, θερμότητας, ηλεκτρισμού, ύδατος, υπηρεσιών μεταφορών, ταχυδρομικών υπηρεσιών.

Η έννοια της δημόσιας σύμβασης

Δημόσιες συμβάσεις είναι οι συμβάσεις από επαχθή αιτία¹, οι οποίες συνάπτονται εγγράφως μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών.

Συμφωνία - πλαίσιο είναι μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων,

¹ Από την κατάρτιση της σύμβασης προκύπτει όφελος για τον Ο.Τ.Α., υπό την έννοια ότι ικανοποιείται μια δημόσια ανάγκη, έναντι ορισμένου οικονομικού ανταλλάγματος.

η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές και ενδεχόμενα τις προβλεπόμενες ποσότητες.

Συμφωνητικό νοείται η γραπτή συμφωνία μεταξύ της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και του αναδόχου, αναπόσπαστο τμήμα της οποίας αποτελούν όλα τα σχετικά έγγραφα της σύμβασης, η προσφορά του αναδόχου, καθώς και όλες οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις της συμφωνίας αυτής.

Προεκτιμώμενη αμοιβή νοείται το προεκτιμώμενο από την αναθέτουσα αρχή χρηματικό ποσό για την ολοκλήρωση των προκηρυσσόμενων μελετών ή τεχνικών υπηρεσιών, που καθορίζεται και αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Απευθείας ανάθεση είναι η διαδικασία σύναψης σύμβασης χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα, στο πλαίσιο της οποίας ο Ο.Τ.Α. αναθέτει την σύμβαση στον οικονομικό φορέα της επιλογής του, κατόπιν έρευνας αγοράς και διαβούλευσης με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς.

Συνοπτικός διαγωνισμός είναι η απλοποιημένη διαδικασία ανάθεσης στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά.

Ανοικτή διαδικασία είναι η διαδικασία, κατά την οποία οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση καλείται η διαδικασία εκείνη κατά την οποία οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Ανταγωνιστικός διάλογος είναι η διαδικασία, στην οποία κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής έπειτα από προκήρυξη σύμβασης, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Στη σύμπραξη καινοτομίας, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής έπειτα από προκήρυξη σύμβασης, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς την υποχρέωση προηγούμενης δημοσίευσης. Διαδικασία με διαπραγμάτευση είναι η διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας οι Ο.Τ.Α. διαβουλεύονται με τους οικονομικούς φορείς της επιλογής

τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

Δυναμικό σύστημα αγορών είναι μια καθολικά ηλεκτρονική διαδικασία και είναι ανοικτό καθ' όλη την περίοδο ισχύος του συστήματος αγορών σε κάθε οικονομικό φορέα που πληροί τα κριτήρια επιλογής.

Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός είναι μια επαναληπτική διαδικασία που βασίζεται σε έναν ηλεκτρονικό μηχανισμό παρουσίασης νέων μειωμένων τιμών ή και νέων αξιών, όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών και η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης. Επομένως, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών ή έργων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου ή να περιλαμβάνουν ηλεκτρονικό κατάλογο. Με Κ.Υ.Α. μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων για συγκεκριμένα είδη συμβάσεων. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι καταρτίζονται από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες, με σκοπό τη συμμετοχή τους σε μια συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και το μορφότυπο που καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή.

Κατώτερα όρια

Οι δημόσιες συμβάσεις που λόγω αξίας εμπίπτουν στις διατάξεις του Ενωσιακού Δικαίου είναι αυτές, των οποίων η προεκτιμώμενη αξία, χωρίς Φ.Π.Α. ισούται ή είναι μεγαλύτερη από το ποσό των:

- 135.000,00 για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές,
- 209.000,00 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές (π.χ. Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών),
- 418.000,00 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές, οι οποίες ασκούν μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 228 έως 234 (συμβάσεις στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών),
- 750.000,00 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α΄,

- 5.225.000,00 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις έργων.

Τα παραπάνω χρηματικά όρια, αναπροσαρμόζονται αυτόματα, εφόσον αναθεωρηθούν, συνήθως ανά διετία.

Δεν επιτρέπεται η κατάτμηση ενός ενιαίου έργου ή προμήθειας ή παροχής υπηρεσίας, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4412/2016.

Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, οι Ο.Τ.Α. κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη το ποσό των έργων, καθώς και τη συνολική εκτιμώμενη αξία των αναγκαίων προμηθειών για την εκτέλεση των έργων που τίθενται στη διάθεση του εργολήπτη, εφόσον βέβαια τέτοια υποχρέωση του Ο.Τ.Α. συμπεριλήφθηκε στη διακήρυξη.

Κατά παρέκκλιση, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς Φ.Π.Α., είναι μικρότερη από 80.000,00 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1.000.000,00 ευρώ για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων, στις οποίες έχει διαιρεθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών.

Εχεμύθεια

Η αναθέτουσα αρχή δεν αποκαλύπτει πληροφορίες των οικονομικών φορέων, τις οποίες έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδος, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των προσφορών άλλων οικονομικών φορέων ασκείται, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 1 του άρθρου πρώτου του Π.Δ. 28/2015, κατά τις διατάξεις του οποίου κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που κατέχουν οι δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του, η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές. Το

δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

Συγκρούσεις συμφερόντων

Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να προλαμβάνονται, να εντοπίζονται και να επανορθώνονται καταστάσεις συγκρούσεων συμφερόντων, που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, με σκοπό να αποφεύγονται ενδεχόμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Υφίσταται κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων εφόσον τα πρόσωπα που αναφέρονται παρακάτω, έχουν χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον, το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης.

Η σύγκρουση συμφερόντων αφορά ιδίως τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή του παρόχου υπηρεσιών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, ο οποίος ενεργεί εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής, συμπεριλαμβανομένων των μελών των αποφαινόμενων ή και γνωμοδοτικών οργάνων,

β) τα μέλη των οργάνων διοίκησης ή άλλων οργάνων της αναθέτουσας αρχής και

γ) τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β',

και τα οποία:

- εμπλέκονται στο σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, καθώς και την κατάρτιση των εγγράφων της σύμβασης ή και
- μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της.

Ως «συμφέροντα» νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες ή με τους υπεργολάβους αυτών ή με οποιοδήποτε μέλος υποψήφιας ή προσφέρουσας ένωσης οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων, όπως ιδίως:

α) Η συμμετοχή προσώπου των παραπάνω αναφερομένων περιπτώσεων στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης του οικονομικού φορέα, που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης της αναθέτουσας αρχής.

β) Όταν τα πρόσωπα των περιπτώσεων α' ή και β' κατέχουν ποσοστό άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου οικονομικού φορέα που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον η κατοχή του ανωτέρω ποσοστού επιτρέπει τη συμμετοχή στη διαχείριση του φορέα αυτού.

γ) Η ύπαρξη, κατά τη χρονική περίοδο που έχει ως αφετηρία δώδεκα (12) μήνες πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης και λήξη την ημέρα σύναψης αυτής, συμβατικού δεσμού, που αφορά είτε στην παροχή εξηρημένης εργασίας είτε στην εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή προμήθεια αγαθών μεταξύ ενός προσώπου των περιπτώσεων α' ή και β', με οικονομικό φορέα, που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' οφείλουν να γνωστοποιήσουν εγγράφως στην αναθέτουσα αρχή, τυχόν σύγκρουση συμφερόντων των ιδίων ή των συγγενικών τους προσώπων, σε σχέση με οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα, από τη στιγμή που λαμβάνουν γνώση της σύγκρουσης. Παράλληλα, απέχουν από κάθε ενέργεια σχετική με τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης.

Η αναθέτουσα αρχή αποφαινεται αιτιολογημένα επί της συνδρομής ή μη κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων. Αν η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει ότι συντρέχει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, ενημερώνει αμέσως την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, προς διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και προς αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, στα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνεται η εξαίρεση του συγκεκριμένου προσώπου από οποιαδήποτε συμμετοχή στη σχετική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης. Εάν μια σύγκρουση συμφερόντων δεν μπορεί να αρθεί με άλλον τρόπο, ο υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία.

Η αναθέτουσα αρχή συντάσσει και αποστέλλει στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. γραπτή έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τις περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων που εντοπίστηκαν, καθώς και όλα τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

Επιλογή διαδικασίας ανάθεσης

Για την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης, οι φορείς του Δημοσίου, μπορούν να επιλέγουν:

- α) τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης,
- β) το συνοπτικό διαγωνισμό (πρόχειρος διαγωνισμός),
- γ) την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,
- δ) διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση,
- ε) τη σύμπραξη καινοτομίας,

στ) την ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή τον ανταγωνιστικό διάλογο, υπό τη συνδρομή προϋποθέσεων και μετά τη σύμφωνη γνώμη της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ, εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ισούται ή υπερβαίνει τα κατώτερα όρια του άρθρου 5 του Ν. 4412/2016.

Απευθείας ανάθεση

Απευθείας ανάθεση είναι η διαδικασία σύναψης σύμβασης χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα, στο πλαίσιο της οποίας ο Ο.Τ.Α. αναθέτει την σύμβαση στον οικονομικό φορέα της επιλογής του, κατόπιν έρευνας αγοράς και διαβούλευσης με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς.

Οι φορείς του Δημοσίου επιτρέπεται να προσφύγουν στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α..

Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται συγκρότηση συλλογικού οργάνου (επιτροπή) για το σκοπό αυτό.

Εκτιμώ πως η φράση «διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες» που χρησιμοποιεί ο νομοθέτης στο κείμενο του νόμου έχει την έννοια ότι η αρμόδια υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής, δηλαδή η υπηρεσία που αιτείται τη δαπάνη ή η υπηρεσία που με βάση τον Ο.Ε.Υ. έχει την ευθύνη διενέργειας, αναλαμβάνει τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες και πρωτοβουλίες που προηγούνται της ανάθεσης, όπως λ.χ. η σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών, ενδεικτικού προϋπολογισμού, σύνταξη και αποστολή πρόσκλησης υποβολής προσφοράς και όχι της έκδοσης της οικείας απόφασης ανάθεσης, η οποία αποτελεί αρμοδιότητα του καθ' ύλην αρμοδίου οργάνου διοίκησης της αναθέτουσας αρχής. Εξάλλου, σε κάθε περίπτωση πριν την ανάθεση, απαραίτητο είναι να εγκριθεί η διενέργεια της προμήθειας, υπηρεσίας, έργου, καθώς και η σχετική τεχνική έκθεση και η εκτιμώμενη αξία αυτών.

Συνεπώς, με βάση τα ανωτέρω, προκειμένου για τους Ο.Τ.Α. θεωρώ πως η απόφαση ανάθεσης αποτελεί αρμοδιότητα του αρμοδίου οργάνου διοίκησης αυτών, που κατά περίπτωση διαφοροποιείται.

Ειδικά για την απευθείας ανάθεση υπηρεσιών, η αρμοδιότητα έγκρισης διενέργειας της υπηρεσίας, της τεχνικής έκθεσης και του ενδεικτικού προϋπολογισμού, καθώς και της ανάθεσης ανήκει στο Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο του δημοτικού νομικού προσώπου, διότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9 του Ν. 3463/2006, όπως προστέθηκαν με την παρ. 13 του άρθρου 20 του Ν. 3731/2008 και διατηρήθηκαν σε ισχύ με την περίπτωση 38 της παρ. 1 του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016, για την απευθείας ανάθεση απαιτείται απόφαση Δημάρχου ή Προέδρου για τα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, χωρίς προηγούμενη απόφαση του Συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή τα συντασσόμενα τεύχη εγκρίνονται από τον Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο του δημοτικού προσώπου. Εν κατακλείδι, στην περίπτωση απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών, οι ενέργειες της αναθέτουσας αρχής δεν διαφοροποιούνται από το πρωθύστερο καθεστώς.

Όσον αφορά την απευθείας ανάθεση προμηθειών, δεν ορίζεται ρητά από διάταξη νόμου το όργανο εκείνο, το οποίο έχει την αρμοδιότητα ανάθεσης, διότι αφενός καταργούνται οι διατάξεις του Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α., που προσδιόριζαν ότι η ανάθεση γίνεται από το Δήμαρχο ή

τον Πρόεδρο του δημοτικού νομικού προσώπου και αφετέρου δεν εμπεριέχεται παρόμοια αρμοδιότητα στις διατάξεις του άρθρου 58 του Ν. 3852/2010, παρά μόνο στις περιπτώσεις που υφίσταται άμεσος και προφανής κίνδυνος ή απειλείται άμεση ζημία των δημοτικών συμφερόντων από την αναβολή λήψης απόφασης. Θεωρώ πως, ειδικά για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, η έγκριση διενέργειας της προμήθειας, της τεχνικής έκθεσης και του ενδεικτικού προϋπολογισμού, καθώς και της ανάθεσης ανήκει στο Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο του δημοτικού νομικού προσώπου, διότι κατά την αιτιολογική έκθεση του νόμου, είναι ανάγκη να απλοποιηθούν και επιταχυνθούν οι διαδικασίες διενέργειας της απευθείας ανάθεσης, γι' αυτό και δεν απαιτείται η συγκρότηση συλλογικού οργάνου. Εκτιμώ πως η προϋπόθεση αυτή πληρούται, όταν η απόφαση λαμβάνεται από μονομελές όργανο διοίκησης.

Όμως, μέχρι την οριστική διευθέτηση του θέματος, που ενδεχόμενα συντελεσθεί με την έκδοση σχετικής εγκυκλίου, η ανάθεση προμηθειών, έργων και μελετών μετά από σχετική απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, ίσως αποτελεί την ασφαλέστερη επιλογή.

Μετά την έκδοση της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, αυτή αναρτάται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Η απόφαση ανάθεσης περιέχει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- α) την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής,
- β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της,
- γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα, στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,
- δ) κάθε άλλη πληροφορία που κρίνει απαραίτητη η αναθέτουσα αρχή.

Αν η απόφαση ανάθεσης δεν αναρτηθεί στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., η καταρτισθείσα σύμβαση είναι αυτοδίκαια άκυρη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

Δεν απαιτείται η προσκόμιση εγγύησης καλής εκτέλεσης για συμβάσεις αξίας ίσης ή κατώτερης των 20.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., εκτός και αν αυτή επιβάλλεται από την Υπηρεσία και προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης.

Ως χρόνος έναρξης της απευθείας ανάθεσης, θεωρείται η ημερομηνία αποστολής πρόσκλησης προς τους οικονομικούς φορείς για να υποβάλλουν προσφορά.

Επομένως, κατά σειρά προτεραιότητας κατά τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, λαμβάνουν χώρα οι εξής ενέργειες:

A/A	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΑΡΜΟΔΙΟ ΟΡΓΑΝΟ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
1.	Σύνταξη τεχνικής περιγραφής, ενδεικτικός προϋπολογισμός	Αρμόδια Υπηρεσία του ΟΤΑ	Παρ. 4 του άρθρου 209 του Ν.3463/2006
2.	Ανάρτηση πρωτογενούς αιτήματος στο ΚΗΜΔΗΣ	Συντάκτης τεχνικών προδιαγραφών	Άρθρο 4 της αριθμ. Π11/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)
3.	Έκδοση πρότασης ανάληψης υποχρέωσης	Οικονομική Υπηρεσία	Άρθρα 66-68 του Ν. 4270/2014 και 19664/10/2011 εγκ

4.	Έγκριση της δαπάνης-ψήφιση πίστωσης	Οικονομική Επιτροπή	Άρθρα 66-68 του Ν. 4270/2014 και 19664/10/2011 εγκ
5.	Ανάρτηση εγκεκριμένου αιτήματος στο ΚΗΜΔΗΣ	Συντάκτης απόφασης Οικονομικής Επιτροπής	Άρθρο 4 της αριθμ. Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)
6.	Έγκριση διενέργειας, τεχνικής περιγραφής, ενδεικτικού προϋπολογισμού	Δήμαρχος	Παρ. 2 του άρθρου 118 του Ν.4412/2016
7.	Σύνταξη και αποστολή προς οικονομικούς φορείς πρόσκλησης υποβολής προσφοράς	Αρμόδια Υπηρεσία του ΟΤΑ	Παρ. 3 του άρθρου 120 του Ν.4412/2016
8.	Αξιολόγηση προσφορών	Επιτροπή διαγωνισμού	Άρθρο 221 του Ν.4412/2016
9.	Ανάθεση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα	Δήμαρχος	Παρ. 2 του άρθρου 118 του Ν.4412/2016
10.	Σύνταξη και υπογραφή σύμβασης	Δήμαρχος	Άρθρο 130 του Ν. 4270/2014 Άρθρο 105 του Ν.4412/2016 Άρθρο 58 του Ν. 4852/2010
11.	Ανάρτηση σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ	Συντάκτης σύμβασης	Άρθρο 4 της αριθμ. Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)
12.	Συγκρότηση επιτροπής παρακολούθησης και παραλαβής	Δημοτικό Συμβούλιο	Παρ. 11 του άρθρου 221 του Ν.4412/2016
13.	Πρωτόκολλο παραλαβής	Επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής	Παρ. 11 του άρθρου 221 του Ν.4412/2016
14.	Ανάρτηση εντολής πληρωμής στο ΚΗΜΔΗΣ	Οικονομική Υπηρεσία	Άρθρο 4 της αριθμ. Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)

Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η κάθε αναθέτουσα αρχή προκειμένου να προβεί στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης μέχρι του ποσού των 20.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., δημοσιεύει, μία φορά κάθε έτος και για διάστημα είκοσι (20) ημερών, πρόσκληση για την κατάρτιση καταλόγων ενδιαφερομένων ανά κατηγορίες έργων και μελετών, που πρόκειται εντός του έτους να αναθέσει απευθείας.

Στην πρόσκληση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από τους ενδιαφερόμενους να πληρούν απαιτήσεις ειδικής τεχνικής ικανότητας, για την εγγραφή τους στους καταλόγους, εφόσον αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί από τα τεχνικά στοιχεία των μελλοντικών αναθέσεων. Στους καταλόγους εγγράφονται τουλάχιστον τρεις (3) ενδιαφερόμενοι, διαφορετικά ο κατάλογος δεν ισχύει και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

Για την επιλογή του εκάστοτε αναδόχου έργου ή μελέτης, μέχρι του ποσού των 20.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., διενεργείται δημόσια ηλεκτρονική κλήρωση από επιτροπή που ορίζεται από την αναθέτουσα αρχή (χωρίς κλήρωση), μεταξύ αυτών που περιλαμβάνονται στον ανωτέρω κατάλογο.

Η σύμβαση υπογράφεται με τον ανάδοχο που αναδεικνύεται με τη διαδικασία της ηλεκτρονικής κλήρωσης. Πριν την υπογραφή της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να

προβεί σε σχετική αναγγελία του αποτελέσματος της ηλεκτρονικής κλήρωσης και των στοιχείων της σύμβασης (ποσό σύμβασης, ανάδοχος, κλπ), η οποία αποστέλλεται προς δημοσίευση στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε., δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την υπογραφή. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης αποτελεί το ανώτατο όριο της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου. Μετά την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος διαγράφεται υποχρεωτικά από τον κατάλογο της ηλεκτρονικής κλήρωσης και δεν συμμετέχει στις επόμενες κληρώσεις του έτους.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των συμβάσεων έργων και μελετών που δικαιούται η αναθέτουσα αρχή να αναθέσει απευθείας κάθε έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) των ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής, για ανάθεση συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, αντίστοιχα. Συμβάσεις που ενδεχόμενα συναφθούν κατά παράβαση της προϋπόθεσης αυτής, είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

Η Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, θα δημιουργήσει Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων, μέσω του οποίου διενεργούνται υποχρεωτικά οι παραπάνω ηλεκτρονικές κληρώσεις.

Με κοινή υπουργική απόφαση θα ρυθμισθούν τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία και διαχείριση του ηλεκτρονικού συστήματος, τις τεχνικές προδιαγραφές της εφαρμογής του, στους όρους και στις τεχνικές λεπτομέρειες διασύνδεσής του με άλλες εφαρμογές (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., κ.α.), στους όρους και προϋποθέσεις πρόσβασης και χρήσης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Για τους φορείς που εμπíπτουν στο βιβλίο ΙΙ του Ν. 4412/2016, όπως λ.χ. οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), δεν ισχύουν οι ειδικές προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω και αφορούν ειδικότερα την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα, η ανάθεση δημόσιας σύμβασης έργου, μελέτης και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να γίνει με απόφαση του Προέδρου της Δ.Ε.Υ.Α., χωρίς να προηγείται πρόσκληση για την κατάρτιση καταλόγων, δημόσια ηλεκτρονική κλήρωση, καθώς και ο περιορισμός ότι ο προϋπολογισμός των συμβάσεων που ανατίθενται απευθείας κάθε έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) των ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής, για ανάθεση συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, αντίστοιχα.

Συνεπώς, οι φορείς που εμπíπτουν στις διατάξεις του βιβλίου ΙΙ του Ν. 4412/2016, αναθέτουν τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όπως ακριβώς και τις αντίστοιχες των προμηθειών και

των γενικών υπηρεσιών, χωρίς να υποχρεούνται να τηρήσουν τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 118 του Ν. 4412/2016.

Συνοπτικός (πρόχειρος) διαγωνισμός

Συνοπτικός διαγωνισμός είναι η απλοποιημένη διαδικασία ανάθεσης, στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά.

Επιτρέπεται οι φορείς του Δημοσίου να επιλέγουν τη διαδικασία του συνοπτικού (πρόχειρου) διαγωνισμού, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.

Για τη διενέργεια συνοπτικού διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει απλοποιημένη προκήρυξη στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.. Επιπρόσθετα, μπορεί να προσκαλεί και συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, τρεις (3) τουλάχιστον, εφόσον δραστηριοποιούνται τόσοι στη σχετική αγορά.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε δώδεκα (12) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν έγγραφες προσφορές. Η υποβολή μόνο μιας προσφοράς, δεν αποτελεί κώλυμα για τη συνέχιση της διαδικασίας του διαγωνισμού και την ανάθεση της σύμβασης.

Η αποσφράγιση των φακέλων των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών, μπορεί να ολοκληρωθεί σε μία δημόσια συνεδρίαση, εφόσον κριθεί σκόπιμο από την Επιτροπή.

Οι λεπτομέρειες διενέργειας του συνοπτικού διαγωνισμού καθορίζονται στη διακήρυξη. Για τη συμμετοχή σε συνοπτικό διαγωνισμό δεν απαιτείται η προσκόμιση εγγύησης συμμετοχής.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης είναι απαραίτητη, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α., ανάλογα με τη βούληση του οργάνου, που καθορίζει τους όρους διακήρυξης του πρόχειρου διαγωνισμού.

Ως χρόνος έναρξης του συνοπτικού διαγωνισμού θεωρείται η ημερομηνία καταχώρησης της απλοποιημένης διακήρυξης στο Κ.Η.ΜΗ.Δ.Σ.

Για την έναρξη της διαδικασίας του συνοπτικού διαγωνισμού απαιτείται να έχει προηγηθεί η σύνταξη μελέτης (τεχνικές προδιαγραφές, διακήρυξη, κλπ) και η έγκριση αυτής από την Οικονομική Επιτροπή, μαζί με την έγκριση διάθεσης της ανάλογης πίστωσης, που σύμφωνα με τη μελέτη πρόκειται να εκτελεσθεί μέχρι τέλος του οικονομικού έτους². Στη συνέχεια ακολουθεί ο καθορισμός των όρων διακήρυξης του συνοπτικού διαγωνισμού, η

² Παρ. 6 του άρθρου 158 του Ν. 3463/2006.

δημοσιοποίηση περίληψης της προκήρυξης, κλπ, όπως παρίστανται στον πίνακα που ακολουθεί.

Επομένως, κατά σειρά προτεραιότητας κατά τον συνοπτικό διαγωνισμό, λαμβάνουν χώρα οι εξής ενέργειες:

A/A	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΑΡΜΟΔΙΟ ΟΡΓΑΝΟ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
1.	Σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών, διακήρυξης και λοιπών εγγράφων της σύμβασης	Αρμόδια Υπηρεσία του ΟΤΑ	Άρθρο 54 του Ν.4412/2016
2.	Ανάρτηση πρωτογενούς αιτήματος στο ΚΗΜΔΗΣ	Συντάκτης τεχνικών προδιαγραφών	Άρθρο 4 της αριθμ. Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)
3.	Έκδοση πρότασης ανάληψης υποχρέωσης	Οικονομική Υπηρεσία	Άρθρα 66-68 του Ν. 4270/2014 και 19664/10/2011 εγκ.
4.	Έγκριση: - των τεχνικών προδιαγραφών, - της δαπάνης-ψήφιση πίστωσης, - τρόπου εκτέλεσης, και καθορισμός των όρων διακήρυξης	Οικονομική Επιτροπή	Παρ. 7 του άρθρου 54 του Ν.4412/2016 Παρ. 1 του άρθρου 72 του Ν. 3852/2010
5.	Ανάρτηση εγκεκριμένου αιτήματος στο ΚΗΜΔΗΣ	Συντάκτης απόφασης Οικονομικής Επιτροπής	Άρθρο 4 της αριθμ. Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)
6.	Σύνταξη και υπογραφή απλοποιημένης προκήρυξης με βάση τους όρους διακήρυξης	Δήμαρχος	Άρθρο 4 της αριθμ. Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)
7.	Ανάρτηση απλοποιημένης προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ 12 ημέρες πριν τη διενέργεια του διαγωνισμού	Συντάκτης προκήρυξης	Παρ. 2 του άρθρου 117 του Ν.4412/2016 Περ. 82 της παρ. 1 και παρ. 3 του άρθρου 377 του Ν.4412/2016 Άρθρο 4 της αριθμ. Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)
8.	Η επιτροπή μπορεί να ολοκληρώσει το διαγωνισμό σε μια ημέρα. Συντάσσει και υπογράφει τα αντίστοιχα πρακτικά	Επιτροπή διαγωνισμού	Παρ. 2 του άρθρου 117 και άρθρο 221 του Ν.4412/2016
9.	Κατακύρωση αποτελέσματος διαγωνισμού	Οικονομική Επιτροπή	Παρ. 1 του άρθρου 72 του Ν. 3852/2010
10.	Σύνταξη και υπογραφή σύμβασης	Δήμαρχος	Άρθρο 130 του Ν. 4270/2014 και Άρθρα 334-335 του Ν.4412/2016 Άρθρο 58 του Ν. 4852/2010
11.	Ανάρτηση σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ	Συντάκτης σύμβασης	Άρθρο 4 της αριθμ.

			Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)
12.	Συγκρότηση επιτροπής παρακολούθησης και παραλαβής	Οικονομική Επιτροπή ή Δημοτικό Συμβούλιο	Παρ. 11 του άρθρου 221 του Ν.4412/2016
13.	Πρωτόκολλο παραλαβής	Επιτροπή παρακολού- θησης και παραλαβής	Παρ. 11 του άρθρου 221 του Ν.4412/2016
14.	Ανάρτηση εντολής πληρωμής στο ΚΗΜΔΗΣ	Οικονομική Υπηρεσία	Άρθρο 4 της αριθμ. Π1/2380/2012 ΚΥΑ (Β' 3400)

Ανοικτή διαδικασία

Στον ανοικτό διαγωνισμό, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών σε διεθνή ανοικτό διαγωνισμό ανέρχεται σε τριάντα πέντε (35) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης.

Αν η αναθέτουσα αρχή έχει δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη που δεν χρησιμοποιήθηκε η ίδια ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, η παραπάνω ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών, μπορεί να περιορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) η προκαταρκτική προκήρυξη περιείχε όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την προκήρυξη σύμβασης και αυτές ήταν διαθέσιμες κατά τη στιγμή δημοσίευσης της προκαταρκτικής προκήρυξης και

β) η προκαταρκτική προκήρυξη απεστάλη προς δημοσίευση εντός διαστήματος τριάντα πέντε (35) ημερών έως δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης.

Όταν συντρέχει επείγουσα κατάσταση που αιτιολογείται από την αναθέτουσα αρχή, η οποία καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης 35ημερης προθεσμίας, μπορεί να ορίζεται ελάχιστη προθεσμία, που δεν είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μειώσει κατά πέντε (5) ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών - και συνεπώς η προθεσμία παραλαβής των προσφορών να ορισθεί σε τριάντα (30) ημέρες - όταν γίνεται χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. για την ανάδειξη της συμφερότερης από οικονομικής άποψης προσφοράς.

Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης, κατ' εφαρμογή των άρθρων 63 (για συμβάσεις άνω του ορίου) και 122 (για συμβάσεις κάτω του ορίου).

Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

Εφόσον συντρέχουν ειδικές καταστάσεις, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής, είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημά της.

Μη κατάλληλη θεωρείται μία προσφορά σε ανοικτό διαγωνισμό όταν είναι άσχετη με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς να τροποποιηθεί ουσιαστικά, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Μη κατάλληλη θεωρείται μία αίτηση συμμετοχής σε κλειστή διαδικασία όταν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα συντρέχει υποχρεωτικός ή δυνητικός λόγος αποκλεισμού, διότι αυτός δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή (π.χ. τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, δωροδοκία, κλπ, έλλειψη φορολογικής-ασφαλιστικής ενημερότητας, ένοχος σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, κλπ), καθώς και τα κριτήρια επιλογής (μη εγγεγραμμένος σε μητρώο, μη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, καθώς και έλλειψη τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας).

β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα διότι:

- στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης,
- απουσιάζει ο ανταγωνισμός για τεχνικούς λόγους,
- υφίσταται προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Οι τελευταίες δυο εξαιρέσεις εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης·

γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, που οφείλεται σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την

αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους αδράνεια ή αμέλεια.

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους είτε από προμηθευτή που παύει οριστικά τις εμπορικές του δραστηριότητες είτε από τον εκκαθαριστή διαδικασίας αφερεγγυότητας, δικαστικού συμβιβασμού ή ανάλογης διαδικασίας που προβλέπεται σε διατάξεις νόμου.

Συμφωνίες-πλαίσιο

Συμφωνία - πλαίσιο είναι μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές και ενδεχόμενα τις προβλεπόμενες ποσότητες.

Η διάρκεια μιας συμφωνίας - πλαίσιο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, ειδικά αιτιολογημένων, που σχετίζονται με το αντικείμενο αυτής.

Οι συμφωνίες - πλαίσιο οι οποίες συνάπτονται για χρονικό διάστημα μικρότερο των τεσσάρων (4) ετών μπορεί να παραταθούν χωρίς όμως αυτές να υπερβούν το ανώτατο διάστημα των τεσσάρων (4) ετών, εφόσον υπάρχει η σχετική πρόβλεψη παράτασης στα έγγραφα της σύμβασης. Η διάρκεια εκτέλεσης των επιμέρους συμβάσεων, που συνάπτονται εντός του χρόνου υλοποίησης της συμφωνίας - πλαίσιο, μπορεί να υπερβαίνουν το χρόνο λήξης της συμφωνίας - πλαίσιο.

Όταν συνάπτεται συμφωνία - πλαίσιο με ένα μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται σε αυτή τη συμφωνία - πλαίσιο ανατίθενται, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας - πλαίσιο. Για την ανάθεση των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διαβουλεύονται γραπτώς με τον οικονομικό φορέα που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία - πλαίσιο, ζητώντας του, εάν χρειάζεται, να συμπληρώσει την προσφορά του.

Όταν συνάπτεται συμφωνία - πλαίσιο με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς, η συμφωνία - πλαίσιο εκτελείται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας - πλαίσιο, χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού, εφόσον αναφέρονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, και οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό του συμβαλλόμενου στη συμφωνία-πλαίσιο οικονομικού φορέα που θα τις εκτελέσει· οι εν λόγω όροι αναγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία - πλαίσιο,

β) όταν στη συμφωνία - πλαίσιο αναφέρονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών, εν μέρει χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού και εν μέρει με την προκήρυξη νέου διαγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας - πλαίσιο, εφόσον προβλέπεται τέτοια δυνατότητα από τις αναθέτουσες αρχές στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία - πλαίσιο. Η επιλογή αν συγκεκριμένα έργα, αγαθά ή υπηρεσίες αγοράζονται κατόπιν προκήρυξης νέου διαγωνισμού ή άμεσα, σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία - πλαίσιο, γίνεται με αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία - πλαίσιο. Τα έγγραφα της σύμβασης προσδιορίζουν επίσης τους όρους του νέου διαγωνισμού. Η δυνατότητα επιλογής εν μέρει χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού και εν μέρει με την προκήρυξη νέου διαγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας - πλαίσιο, εφαρμόζονται επίσης σε οποιαδήποτε τμήμα μιας συμφωνίας - πλαίσιο για την οποία έχουν τεθεί όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών, ανεξαρτήτως αν έχουν τεθεί όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών για τα λοιπά τμήματα,

γ) αν στη συμφωνία - πλαίσιο δεν έχουν καθορισθεί όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή έργων, υπηρεσιών και αγαθών, με νέο διαγωνισμό μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας - πλαίσιο.

Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)

Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του Ν. 4412/2016, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α.

Στις συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας άνω των 60.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., επιβάλλεται κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός Φ.Π.Α., της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών. Με κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το χρόνο, τον τρόπο και τη διαδικασία κράτησης των παραπάνω χρηματικών ποσών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Στο Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. τηρείται Εθνικό Μητρώο Οικονομικών Φορέων Προμήθειας Αγαθών και Παροχής Υπηρεσιών.

Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.)

Το Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ., που συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011 στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (Γενική Γραμματεία Εμπορίου και

Προστασίας Καταναλωτή), έχει ως σκοπό τη συλλογή, την επεξεργασία και τη δημοσιοποίηση στοιχείων αναφορικά με τις συμβάσεις του παρόντος Βιβλίου, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς, προφορικώς ή με ηλεκτρονικά μέσα από αναθέτουσες αρχές, εκτιμώμενης αξίας ίσης ή ανώτερης του ποσού των χιλίων (1.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α. και ανεξάρτητα από τη διαδικασία ανάθεσης.

Στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές όλα τα ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για τις δημόσιες συμβάσεις:

α) των πρωτογενών και των εγκεκριμένων αιτημάτων, δηλαδή των αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης ή και των αποφάσεων αρμοδίου οργάνου για τη δέσμευση πίστωσης,

β) της προκήρυξης και της διακήρυξης,

γ) της απόφασης ανάθεσης ή κατακύρωσης,

δ) του συμφωνητικού και

ε) κάθε εντολής πληρωμής.

Όσα από τα παραπάνω στοιχεία και έγγραφα επιβάλλεται η ανάρτησή τους στο «Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ», σύμφωνα με το Ν. 3861/2010, δεν καταχωρίζονται πρωτογενώς στο «Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ», αλλά αντλούνται αυτόματα από το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Οι πράξεις που καταχωρίζονται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. ισχύουν από την καταχώρισή τους σε αυτό.

Η καταχώριση δημοσίων συμβάσεων στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., καθώς και η αναφορά του ΑΔΑΜ, αποτελούν στοιχεία της κανονικότητας της δαπάνης. Αρκεί η επίκληση του ΑΔΑΜ για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση των πράξεων που καταχωρίζονται τόσο κατά τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικούμενων όσο και κατά την επικοινωνία μεταξύ φορέων του Δημοσίου.

Η δημοσίευση της προκήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. αντικαθιστά την υποχρέωση δημοσίευσης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, η οποία όμως θα ισχύει μέχρι να εκδοθεί κοινή υπουργική απόφαση, με την οποία να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα, που αφορούν στη λειτουργία και διαχείριση του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Με κοινή υπουργική απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. με το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων, καθώς και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα, που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση από τις υπηρεσίες του Δημοσίου των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς.

Τεχνική επάρκεια αναθετούσων αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών

Για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης απαιτείται, η αρμόδια τεχνική υπηρεσία κάθε αναθέτουσας αρχής να διαθέτει ελάχιστη στελέχωση που περιλαμβάνει, ιδίως, τον ελάχιστο αριθμό προσωπικού της και τα προσόντα αυτών (ειδικότητες, εμπειρία, κλπ), προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί επαρκώς στα προς ανάθεση έργα ή μελέτες, ανάλογα με την εκτιμώμενη αξία, το είδος, την κατηγορία τους, το μέγεθος και την πολυπλοκότητά τους. Με κοινή υπουργική απόφαση, καθορίζεται η ελάχιστη στελέχωση κατά αριθμό, ειδικότητα, προσόντα των απασχολούμενων σε αυτή, καθώς επίσης και οι ειδικότερες προδιαγραφές επάρκειάς της ανάλογα με την εκτιμώμενη αξία, το είδος, την κατηγορία, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των έργων ή των μελετών.

Σε περίπτωση που, η τεχνική υπηρεσία δεν πληροί τις τιθέμενες από την Κ.Υ.Α. προδιαγραφές επάρκειας, θεωρείται υπηρεσία που δεν έχει τεχνική επάρκεια και η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, η εποπτεία και η επίβλεψη των δημοσίων συμβάσεων έργων ή μελετών αρμοδιότητάς της, διενεργούνται, με προγραμματική σύμβαση, από την τεχνική υπηρεσία του εποπτεύοντος την αναθέτουσα αρχή φορέα ή της οικείας περιφέρειας ή από άλλη τεχνική υπηρεσία φορέων του κεντρικού δημόσιου τομέα.

Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης

Οι αναθέτουσες αρχές καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής όλων των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων είτε πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι. Για το λόγο αυτό συντάσσεται και σε ηλεκτρονική μορφή ειδικός «Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης», ο οποίος συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια σύναψης της σύμβασης και περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης,
- β) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του,
- γ) στοιχεία της ωριμότητας της σύμβασης,
- δ) την περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης,
- ε) τα έγγραφα της σύμβασης,

στ) όλα τα έγγραφα που είναι αναγκαία ώστε η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να αιτιολογεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων,

ζ) αντίγραφο της σύμβασης, εφόσον η αξία της ισούται ή είναι μεγαλύτερη από 1.000.000 ευρώ όταν πρόκειται για δημόσια σύμβαση προμηθειών ή υπηρεσιών ή

10.000.000 ευρώ όταν πρόκειται για δημόσια σύμβαση έργων. Το αντίγραφο τηρείται τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

Τα έγγραφα και στοιχεία των παραπάνω περιπτώσεων α' - στ' τηρούνται τουλάχιστον για περίοδο τριών ετών από την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης.

Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ο «Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης» συγκροτείται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής. Όλα τα στοιχεία του «Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης» καταχωρίζονται υποχρεωτικά και σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων οι οποίες τηρούνται στην Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με μέριμνα και ευθύνη της εκάστοτε αρμόδιας αναθέτουσας αρχής.

Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς

Πριν από την έναρξη μίας διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν εφόσον το επιθυμούν, να διεξάγουν διαβουλεύσεις με την αγορά, προκειμένου να προετοιμάσουν τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και να ενημερώνουν τους οικονομικούς φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά τις συμβάσεις.

Εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού, λόγω της συμμετοχής του συγκεκριμένου υποψηφίου ή προσφέροντα.

Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

1. Συμβάσεις μη εμπίπτουσες στο ενωσιακό δίκαιο.

Για τις συμβάσεις, που λόγω εκτιμώμενης αξίας διενεργούνται με βάση το εθνικό δίκαιο (προμήθειες - υπηρεσίες μικρότερης των 135.000,00 € για το Δημόσιο, 209.000,00 € για Ο.Τ.Α. ή 418.000,00 € για ΔΕΥΑ ή για έργα, 5.252.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.), η διαδικασία σύναψης σύμβασης μετά από ανοικτό διαγωνισμό αρχίζει από την ημερομηνία δημοσιοποίησης της σχετικής προκήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Ως χρόνος έναρξης της απευθείας ανάθεσης θεωρείται η ημερομηνία αποστολής πρόσκλησης προς τους οικονομικούς φορείς για να υποβάλλουν προσφορά.

Ως χρόνος έναρξης του συνοπτικού διαγωνισμού θεωρείται η ημερομηνία καταχώρησης της απλοποιημένης διακήρυξης στο Κ.Η.ΜΗ.Δ.Σ.

2. Συμβάσεις εμπίπτουσες στο ενωσιακό δίκαιο

Για τις συμβάσεις που λόγω εκτιμώμενης αξίας διενεργούνται με βάση το κοινοτικό δίκαιο (ίσης ή μεγαλύτερης των παραπάνω ποσών), ως χρόνος έναρξης της ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του

ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

Ως χρόνος έναρξης ενός διαγωνισμού μελετών, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού μελετών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο

Οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν τις προκηρύξεις και διακηρύξεις και τις αποφάσεις ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως της διαδικασίας ανάθεσης αυτών στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία ανάρτησης των ως άνω στοιχείων στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Οι προκηρύξεις και διακηρύξεις δημοσίων συμβάσεων πρέπει να φέρουν Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 38.

Δημοσίευση συμβάσεων κάτω των ορίων

Συμβάσεις προμηθειών

Σύμφωνα με την περίπτωση 82 της παρ. 1 του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016, οι διατάξεις του άρθρου 5 του Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α., που επιβάλλουν σε ανοικτή και κλειστή διαδικασία προμήθειας την υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης σε δυο οικονομικές εφημερίδες, καταργούνται από 1-1-2018, ενώ οι αντίστοιχες που επιβάλλουν τη δημοσίευση σε τοπικές εφημερίδες καταργούνται από 1-1-2021. Μέχρι τις ημερομηνίες αυτές, τηρούνται τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α.

Με την περίπτωση 82 της παρ. 1 του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016, καταργείται ο Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α. και συνεπώς και η προβλεπόμενη στην παρ. 5 του άρθρου 23 υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης του πρόχειρου διαγωνισμού σε μια τοπική εφημερίδα. Επομένως, από 8-8-2016, ημερομηνία ισχύος του Ν. 4412/2016, καταργήθηκε η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης του πρόχειρου διαγωνισμού σε μια τοπική εφημερίδα.

Συμβάσεις παροχής γενικών υπηρεσιών

Με την περίπτωση 68 της παρ. 1 του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016, καταργείται το Π.Δ. 28/1980, χωρίς να ληφθεί μέριμνα διατήρησης, όπως έγινε στον Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α., των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 15, σχετικά με την δημοσίευση περίληψης της διακήρυξης.

Συνεπώς, στην ανοικτή διαδικασία παροχής γενικών υπηρεσιών, δεν προβλέπεται καμία υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης, παρά μόνο στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Το ίδιο ισχύει και με τον πρόχειρο διαγωνισμό παροχής γενικών υπηρεσιών, αφού δεν διατηρήθηκε σε ισχύ η παρ. 5 του άρθρου 11 του Π.Δ. 28/1980, που επέβαλε την υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης του πρόχειρου διαγωνισμού σε μια τοπική εφημερίδα. Συνεπώς, από 8-8-2016, ημερομηνία ισχύος του Ν. 4412/2016, καταργήθηκε η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης του πρόχειρου διαγωνισμού σε μια τοπική εφημερίδα.

Συμβάσεις έργων

Σύμφωνα με την περίπτωση 31 της παρ. 1 του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016, οι διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 3669/2008, που επιβάλλουν σε ανοικτή διαδικασία έργου την υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης σε δυο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες, καταργούνται από 1-1-2018, ενώ οι αντίστοιχες που επιβάλλουν τη δημοσίευση στον περιφερειακό και τοπικό τύπο καταργούνται από 1-1-2021. Μέχρι τις ημερομηνίες αυτές, τηρούνται τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 15 του Ν. 3669/2008.

Με την περίπτωση 31 της παρ. 1 του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016, καταργείται ο Ν. 3669/2008, πλην των άρθρων 80 έως 110 και συνεπώς και η προβλεπόμενη στην παρ. 5 του άρθρου 29 του Ν. 3669/2008 ανακοίνωση για την πρόχειρη δημοπρασία σε μια ημερήσια τοπική εφημερίδα. Επομένως, από 8-8-2016, ημερομηνία ισχύος του Ν. 4412/2016, δεν υφίσταται καμία υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης του πρόχειρου διαγωνισμού έργου σε μια τοπική εφημερίδα.

Συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την περίπτωση 40 της παρ. 1 του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016, οι διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 3316/2005, που επιβάλλουν σε ανοικτή διαδικασία μελέτης την υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της προκήρυξης σε μια ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας με πανελλήνια κυκλοφορία, καταργούνται από 1-1-2018, ενώ οι αντίστοιχες που επιβάλλουν τη δημοσίευση σε μια ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού, που πρόκειται να κατασκευαστεί το έργο, που αφορά η μελέτη, καταργούνται από 1-1-2021. Μέχρι τις ημερομηνίες αυτές, τηρούνται τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει. Σημειωτέον ότι οι διατάξεις του Ν. 3316/2005 δεν προβλέπουν συνοπτική διαδικασία ανάθεσης μελέτης.

Δημοσίευση συμβάσεων άνω των ορίων

Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 62, 63 και 64, καθώς και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης, σύμφωνα με το άρθρο 65. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης/ γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 65.

Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», αλλά αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης/γνωστοποίησης που εστάλη στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή».

Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την αποστολή στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης/γνωστοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους υπό τη μορφή αυτή. Επίσης αναφέρουν την ημερομηνία αυτής της αποστολής.

Το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. μπορεί να λειτουργεί ως το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα eSender για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης, στο Tenders Electronic Daily (TED). Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι αναγκαίες τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Εγγυήσεις

Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν, ανάλογα με τη διαδικασία ανάθεσης, τα ακόλουθα είδη εγγυήσεων:

α) Εγγύηση συμμετοχής, το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης εκτός Φ.Π.Α., με ανάλογη στρογγυλοποίηση. Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας, εκτός Φ.Π.Α., των προσφερομένων τμημάτων ή τμήματος.

Δεν απαιτείται εγγύηση συμμετοχής, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, για τη συμμετοχή σε:

- διαδικασίες σύναψης συμφωνιών - πλαίσιο,
- διαδικασίες σύναψης δυναμικού συστήματος αγοράς,
- σε συνοπτικό διαγωνισμό,
- σε διαδικασίες απευθείας ανάθεσης και

- σε διαδικασία επιλογής από κατάλογο.

β) Εγγύηση καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης εκτός Φ.Π.Α. και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

Δεν απαιτείται εγγύηση καλής εκτέλεσης για συμβάσεις αξίας ίσης ή κατώτερης από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης επιστρέφονται στο σύνολό τους μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

Οι εγγυήσεις εκδίδονται από αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς επίσης και από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον οικονομικό φορέα υπέρ του οποίου παρέχεται η εγγύηση.

γ) Εγγύηση καλής εκτέλεσης συμφωνίας-πλαίσιο, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 0,5% επί της συνολικής αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας πλαίσιο, εκτός Φ.Π.Α., η οποία θα αποδεσμεύεται ισόποσα και αναλόγως, κατ' έτος, σε σχέση με το χρόνο συνολικής διάρκειας της συμφωνίας-πλαίσιο.

δ) Εγγύηση προκαταβολής στην περίπτωση χορήγησης προκαταβολής, μέχρι ποσοστού 50% της συμβατικής αξίας, χωρίς Φ.Π.Α.³, ισόποση με την προκαταβολή. Η προκαταβολή είναι έντοκη από την καταβολή της και επιβαρύνεται με το ύψος επιτοκίου που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν εγγύηση καλής λειτουργίας για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Το ύψος της εγγύησης καλής λειτουργίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

³ Περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 200 του Ν. 4412/2016.

Λόγοι αποκλεισμού

Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν υπάρχει εις βάρος του τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση για:

- α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,
- β) δωροδοκία,
- γ) απάτη,
- δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες ή ηθική αυτουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος,
- ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,
- στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων.

Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση αυτή αφορά ιδίως:

- τους διαχειριστές των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.),
- τον διευθύνοντα σύμβουλο και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.).

Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις φορολογικές και ασφαλιστικές του υποχρεώσεις. Αν ο οικονομικός φορέας είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση.

Τα ανωτέρω δεν ισχύουν όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα:

- α) που έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας,
- β) που τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές

του δραστηριότητες ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,

γ) που συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς, με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων δεν μπορεί να θεραπευθεί αποτελεσματικά με άλλα μέσα,

ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα μέσα,

στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων ή έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται,

η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

θ) Εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, με συνέπεια να τίθεται υπό αμφισβήτηση η ακεραιότητά του.

Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις

Αν στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης μίας δημόσιας σύμβασης διαπιστωθεί ότι συντρέχει στο πρόσωπο ενός οικονομικού φορέα ένας από τους προαναφερθέντες λόγους αποκλεισμού και ο οικονομικός φορέας δεν λάβει μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, μπορεί να επιβληθεί εις βάρος του αποκλεισμός από την συμμετοχή σε εν εξελίξει και μελλοντικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για χρονική περίοδο μέχρι πέντε (5) έτη.

Ο αποκλεισμός επιβάλλεται με κοινή υπουργική απόφαση, που εκδίδεται μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της αναθέτουσας αρχής.

Ο αποκλεισμός οικονομικού φορέα από διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων επιφέρει αυτοδίκαια και τον αποκλεισμό του από μελλοντικές ή εν εξελίξει διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων τηρείται κατάλογος των αποκλεισθέντων οικονομικών φορέων, στον οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία και η περίοδος αποκλεισμού.

Κριτήρια επιλογής

Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους.

Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης (π.χ. ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, ετήσιοι λογαριασμοί, ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων).

Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης

Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που λόγω εκτιμώμενης αξίας εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,
- β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής,

Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις, για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής,

γ) τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί και

δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεσης σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000,00) ευρώ εκτός Φ.Π.Α., ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3310/2005 (ονομαστικοποίηση των μετοχών).

Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το Ε.Ε.Ε.Σ. καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.

Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

Η σύμβαση ανατίθεται σε οικονομικό φορέα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, με την επιφύλαξη των διατάξεων, σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών.

Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους-αποτελεσματικότητας, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή και κοινωνικών πτυχών, που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, ιδίως:

α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά και η εμπορία και οι σχετικοί όροι,

β) η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του προσωπικού, στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον η ποιότητα του προσωπικού έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης,

γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη,

δ) οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η προθεσμία παράδοσης ή η προθεσμία ολοκλήρωσης ή περαίωσης,

ε) η παροχή της εγγύησης καλής λειτουργίας,

στ) η προσαύξηση του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης χρόνου εγγύησης.

Τα κοινωνικά χαρακτηριστικά εξειδικεύονται ιδίως σε:

α) απασχόληση εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 4019/2011, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών πριν τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης,

β) διευκόλυνση της κοινωνικής ή και εργασιακής ένταξης ατόμων, που προέρχονται από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού,

γ) καταπολέμηση των διακρίσεων ή και

δ) προαγωγή της ισότητας ανδρών και γυναικών.

Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης την σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτή καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος. Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

Το άθροισμα των σχετικών συντελεστών βαρύτητας των Ομάδων κριτηρίων αξιολόγησης ανέρχεται σε κάθε περίπτωση σε 100. Η βαθμολόγηση και κατάταξη των προσφορών γίνεται, σύμφωνα με τον τύπο:

$$U = \sigma_1.K_1 + \sigma_2 .K_2 + ..+ \sigma_n.K_n$$

όπου:

«σν» = συντελεστής βαρύτητας του κριτηρίου ανάθεσης K_n και ισχύει $\sigma_1+\sigma_2+..\sigma_n=1$.

Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και την λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο. Προσωρινός ανάδοχος αναδεικνύεται εκείνος του οποίου η προσφορά έχει συγκεντρώσει το μεγαλύτερο αριθμό στο U.

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οικονομικές προσφορές βαθμολογούνται σε εκατονταβάθμια κλίμακα και η βαθμολογία ΒΟΠι της κάθε οικονομικής προσφοράς ΟΠι ισούται με το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης ως εξής:

$$\text{ΒΟΠι} = 100 \times (1 - \text{ΟΠι}/\text{ΠΑ}),$$

όπου ΠΑ = προεκτιμώμενη αμοιβή.

Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, η βαθμολογία κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Η βαθμολογία είναι 100 βαθμοί για τις περιπτώσεις που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται έως 120 βαθμούς, όταν υπερκαλύπτονται οι τεχνικές προδιαγραφές. Η συνολική βαθμολογία όπως προκύπτει από τον τύπο $U = \sigma_1.K_1 + \sigma_2.K_2 + \dots + \sigma_n.K_n$, κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς.

Όταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής και οι οικονομικοί φορείς έχουν υποχρέωση υποβολής οικονομικών προσφορών, τότε πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει το μικρότερο λόγο της συγκριτικής τιμής της προσφοράς προς τη βαθμολογία της. Συγκριτική τιμή προσφοράς είναι η τιμή που υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη την τιμή της προσφοράς και, εφόσον προβλέπεται από τη διακήρυξη, το κόστος. Η αναθέτουσα αρχή καθορίζει με σαφήνεια στη διακήρυξη τον ακριβή τρόπο υπολογισμού της συγκριτικής τιμής προσφοράς (π.χ. με μαθηματικό τύπο).

Ισότιμες και ισοδύναμες προσφορές

Αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, ισότιμες θεωρούνται οι προσφορές με την ίδια ακριβώς τιμή. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Οικονομικής Επιτροπής και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές.

Αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής, ισοδύναμες θεωρούνται οι προσφορές με την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσότερων προσφερόντων. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με τη μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς. Σε περίπτωση ισοβαθμίας και ως προς την τεχνική προσφορά, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής Διαγωνισμού και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων. Στις διαδικασίες

σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών στα έγγραφα της σύμβασης ορίζεται ότι η ανάθεση γίνεται είτε στην προσφορά με την μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς είτε στην προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή, ανάλογα με την βαρύτητα του κάθε κριτηρίου, όπως αυτή προκύπτει από την ποσοστιαία αναλογία μεταξύ τους στα έγγραφα της σύμβασης. Αν οι ισοδύναμες προσφορές έχουν την ίδια τιμή ή την ίδια βαθμολογία τεχνικής προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές.

Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής Διαγωνισμού και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής

Στην ανοικτή διαδικασία οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

- α) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής»,
- β) ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Τεχνική Προσφορά», εφόσον απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης, ο οποίος περιέχει τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς κατά τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης. Αν τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς δεν είναι δυνατόν, λόγω μεγάλου όγκου, να τοποθετηθούν στον κυρίως φάκελο, τότε αυτά συσκευάζονται χωριστά και ακολουθούν τον κυρίως φάκελο με τις ίδιες ενδείξεις και
- γ) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», εφόσον απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης, ο οποίος περιέχει τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς, κατά τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης.

Όταν το κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς προσδιορίζεται βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν και φάκελο τεχνικής προσφοράς και φάκελο οικονομικής προσφοράς. Οι ξεχωριστοί αυτοί σφραγισμένοι φάκελοι φέρουν επίσης τις ενδείξεις του κυρίως φακέλου.

Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στην προσφορά τους, επιπλέον και τα εξής:

- α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν.
- β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.
- γ) Τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού, που αφορά τις πάσης φύσης νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού και φύλαξης υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ανωτέρω στοιχεία.

Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της Σ.Σ.Ε. στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα (χρήση Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται σε υποφακέλους (κατηγορία επισυναπτόμενων αρχείων στο ηλεκτρονικό σύστημα).

Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής»

Ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει:

α) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων, το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης και την εγγύηση συμμετοχής και

β) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων:

- υπεύθυνη δήλωση, με την οποία να δηλώνεται ότι ο οικονομικός φορέας:
 - δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 του Ν. 4412/2016, για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,
 - πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 του Ν. 4412/2016,
- εγγύηση συμμετοχής,
- τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης του προσφέροντος ή του υποψήφιου νομικού προσώπου και
- παραστατικό εκπροσώπησης, αν οι οικονομικοί φορείς συμμετέχουν με αντιπρόσωπό τους.

Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω κατά περίπτωση δικαιολογητικά για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση.

Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά»

Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Η οικονομική προσφορά, δηλαδή η προσφερόμενη τιμή δίδεται σε ευρώ.

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, η τελευταία μπορεί να προκύπτει κατά την προσφερόμενη έκπτωση επί τοις εκατό (%) στην τιμή του είδους, βάσει τιμών αναφοράς, όπως αυτές προσδιορίζονται από την κείμενη νομοθεσία (π.χ. πετρελαιοειδή, νωπά λαχανικά και άλλες κατηγορίες τροφίμων, κλπ).

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται, σύμφωνα με τα παρακάτω:

α) αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, οι οικονομικοί φορείς προσφέρουν επιμέρους ποσοστά έκπτωσης για κάθε ομάδα τιμών ομοειδών εργασιών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού, εκφραζόμενα σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%), ιδίως όταν είναι μεγάλο το πλήθος των τιμών μονάδας, με τις οποίες θα καταρτισθεί η σύμβαση. Οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται, αριθμητικώς και ολογράφως, υποχρεωτικά επί του εντύπου που χορηγεί η αναθέτουσα αρχή. Τα επιμέρους ποσοστά έκπτωσης πρέπει να βρίσκονται σε ομαλή σχέση μεταξύ τους. Ομαλή είναι η προσφορά όταν κανένα επιμέρους ποσοστό έκπτωσης (Ει) δεν είναι μικρότερο από $1,10\text{Εμ} - 10\%$ ούτε μεγαλύτερο από $0,90\text{Εμ} + 10\%$. Προσφορά που έχει αποκλίσεις από τα όρια αυτά είναι απαράδεκτη. Είναι δυνατόν, σε κάποια ή κάποιες ομάδες εργασιών η προσφερόμενη έκπτωση να είναι μηδενική, εφόσον τηρούνται οι παραπάνω απαιτήσεις ομαλότητας ή

β) αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται με ελεύθερη συμπλήρωση ανοιχτού τιμολογίου, ιδίως όταν οι ποσότητες των εργασιών έχουν προμετρηθεί χωρίς κίνδυνο συμβατικών σφαλμάτων και δεν αναμένονται κατασκευαστικές αποκλίσεις. Στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς χορηγούνται από την αναθέτουσα αρχή, σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή, σύμφωνα με το σχετικό υπόδειγμα που συμπεριλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης:

- τιμολόγιο όμοιο με το τιμολόγιο της υπηρεσίας, στο οποίο όμως οι τιμές είναι ασυμπλήρωτες και
- προϋπολογισμός, όμοιος με τον προϋπολογισμό δημοπράτησης (εκτιμώμενη αξία σύμβασης) της αναθέτουσας αρχής, στον οποίο όμως οι τιμές μονάδας, τα γινόμενα και τα αθροίσματα είναι ασυμπλήρωτα.

Το κονδύλι για απρόβλεπτες δαπάνες συμπληρώνεται από την υπηρεσία. Οι οικονομικοί φορείς προσφέρουν τιμές, συμπληρώνοντας ηλεκτρονικά ή έντυπα το ασυμπλήρωτο τιμολόγιο και προϋπολογισμό με τις προσφερόμενες από αυτούς τιμές, χωρίς καμία δέσμευση ομαλότητας. Συμπληρώνουν, επίσης, τα γινόμενα των ποσοτήτων επί τις τιμές, τα επιμέρους και το γενικό άθροισμα, το ποσό για γενικά έξοδα και όφελος εργολάβου (Γ.Ε. και Ο.Ε.) βάσει του αναγραφόμενου ποσοστού, αν προβλέπεται χωριστά και το συνολικό άθροισμα του προϋπολογισμού προσφοράς. Όλες οι τιμές στο τιμολόγιο συμπληρώνονται ολογράφως επί ποινή απαραδέκτου. Αριθμητική μόνο αναγραφή τιμής στο τιμολόγιο δεν λαμβάνεται υπόψη. Η έκπτωση αποτελεί το λόγο του προϋπολογισμού προσφοράς με τον προϋπολογισμό (εκτιμώμενη αξίας σύμβασης) της υπηρεσίας, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το κονδύλιο για απρόβλεπτα (τεκμαρτή έκπτωση) ή

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελετών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι συμμετέχοντες υποβάλουν έντυπο οικονομικής προσφοράς, στο οποίο αναγράφουν την προσφερόμενη τιμή ανά κατηγορία μελέτης και τη συνολική τιμή για την εκτέλεση της σύμβασης.

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι συμμετέχοντες υποβάλλουν έντυπο οικονομικής προσφοράς, στο οποίο αναγράφουν την προσφερόμενη τιμή ανά κατηγορία υπηρεσιών και τη συνολική τιμή για την εκτέλεση της σύμβασης.

ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Αποσφράγιση - αξιολόγηση προσφορών στις προμήθειες - υπηρεσίες

Η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης των προσφορών την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή από τη σχετική πρόσκληση. Η αποσφράγιση διενεργείται δημόσια.

Τα επιμέρους στάδια στην ανοικτή διαδικασία, όταν οι διαδικασίες δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, έχουν ως εξής:

α) Αποσφραγίζεται ο κυρίως φάκελος προσφοράς, ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής στην ανοικτή διαδικασία, καθώς και ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς, εφόσον προβλέπεται η υποβολή της στα έγγραφα της σύμβασης, μονογράφονται και σφραγίζονται

από την Επιτροπή Διαγωνισμού όλα τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται κατά το στάδιο αυτό και η τεχνική προσφορά, ανά φύλλο. Η Επιτροπή Διαγωνισμού καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη της Επιτροπής. Οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών δεν αποσφραγίζονται, αλλά μονογράφονται και σφραγίζονται από την Επιτροπή Διαγωνισμού και τοποθετούνται σε ένα νέο φάκελο.

β) Στη συνέχεια η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και την αποδοχή ή και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης.

γ) Οι σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων των προσφορών, αποσφραγίζονται κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή την ειδική πρόσκληση και ακολουθεί σχετική ανακοίνωση τιμών. Για όσες προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές, οι φάκελοι της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται.

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω σταδίων επικυρώνονται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες ή στους συμμετέχοντες. Κατά της απόφασης αυτής χωρεί ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 127, για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία έως εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α. ή προδικαστική προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 360, για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.

Ειδικότερα, για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κάτω των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., κάθε προσφέρων ή συμμετέχων μπορεί να υποβάλει ένσταση κατά της απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα των σταδίων αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Η ένσταση υποβάλλεται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, η οποία αποφασίζει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών. Αν στο διάστημα αυτό δεν εξεταστεί η ένσταση, τεκμαίρεται η απόρριψή της. Για το παραδεκτό της άσκησης ένστασης, απαιτείται, με την κατάθεση της ένστασης, η καταβολή παραβόλου υπέρ του Δημοσίου ποσού ίσου με το ένα τοις εκατό (1%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο αυτό αποτελεί δημόσιο έσοδο, το οποίο επιστρέφεται με πράξη της αναθέτουσας αρχής, αν η ένσταση γίνει δεκτή από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., κάθε προσφέρων ή συμμετέχων μπορεί να υποβάλει προδικαστική προσφυγή κατά της απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα των σταδίων αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Η ένσταση υποβάλλεται ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.). Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται παράβολο από τον προσφεύγοντα υπέρ του Δημοσίου, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό 0,50% της προϋπολογισθείσας αξίας (χωρίς Φ.Π.Α.) της σχετικής σύμβασης. Το ύψος του παραβόλου δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εξακοσίων (600,00) ευρώ ούτε ανώτερο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000,00) ευρώ. Το παράβολο επιστρέφεται στον προσφεύγοντα σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του. Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκηση της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, χωρίς όμως να εμποδίζουν την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας. Η Α.Ε.Π.Π. αποφασίζει για την προσφυγή εντός σαράντα (40) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσής της.

Σε όλες τις διαδικασίες κατά την αποσφράγιση, αντί της μονογραφής που θέτει η Επιτροπή Διαγωνισμού επί των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, μπορεί να γίνεται χρήση μηχανικού μέσου (διάτρηση), με το οποίο θα αποτυπώνεται η ημερομηνία και η ώρα αποσφράγισης.

Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις δημόσιες συμβάσεις έργων

Τα στάδια στην ανοικτή διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, όταν οι διαδικασίες δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, έχουν ως εξής:

α) Στην ανοικτή διαδικασία η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, είναι σε κάθε περίπτωση ημέρα Τρίτη ή Πέμπτη και ώρα 10.00' π.μ.. Την ίδια ημέρα και μετά τις 10.00' π.μ., διενεργείται η αποσφράγιση των προσφορών. Αν, για λόγους ανωτέρας βίας, δεν διενεργηθεί η αποσφράγιση κατά την ορισθείσα ημέρα ή αν μέχρι τη μέρα αυτή δεν έχει υποβληθεί καμία προσφορά, η αποσφράγιση και η καταληκτική ημερομηνία αντίστοιχα μετατίθενται σε οποιαδήποτε άλλη ημέρα, με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται εγγράφως, πέντε (5) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν τη νέα ημερομηνία, σε όσους οικονομικούς φορείς έλαβαν τα έγγραφα της σύμβασης, και αναρτάται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ενωσιακού Δικαίου, στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, εφόσον διαθέτει. Αν και στη νέα

αυτή ημερομηνία δεν καταστεί δυνατή η αποσφράγιση των προσφορών ή δεν υποβληθούν προσφορές, μπορεί να ορισθεί και νέα ημερομηνία. Σε περίπτωση που και στη νέα αυτή ημερομηνία δεν καταστεί δυνατή η αποσφράγιση των προσφορών ή δεν υποβληθούν προσφορές, διεξάγεται νέα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για το έργο με την εκ νέου τήρηση όλων των διατυπώσεων δημοσιότητας (επαναληπτικός διαγωνισμός). Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μπορεί για τις δημόσιες συμβάσεις έργων που κριτήριο ανάθεσης έχει οριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, να ορίζεται, και άλλη καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Με αποφάσεις των κατά τόπους Περιφερειάρχων και για διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργου, που διεξάγονται σε νησιά, μπορεί να καθορίζεται μία (1) επιπλέον ημέρα της εβδομάδας για τη διεξαγωγή των διαδικασιών σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου των αναθετουσών αρχών με έδρα στον οικείο νομό.

β) Οι προσφορές που παραλαμβάνονται, καταχωρίζονται κατά σειρά κατάθεσής τους σε σχετικό πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, στο οποίο ειδικότερα αναφέρονται η σειρά προσέλευσης, η επωνυμία του οικονομικού φορέα, η τάξη και κατηγορία του, ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος, καθώς και η εκπλήρωση άλλων τυπικών προϋποθέσεων που απαιτούν τα έγγραφα της σύμβασης. Όλοι οι φάκελοι αριθμούνται με τον αύξοντα αριθμό κατάθεσής τους, όπως καταχωρίστηκαν στο πρακτικό και μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

γ) Αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της παραλαβής των προσφορών και καταγραφής των δικαιολογητικών συμμετοχής, ακολουθεί η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και η ανακοίνωση των επί μέρους στοιχείων τους, τα οποία επίσης καταχωρίζονται στο ίδιο ως άνω πρακτικό. Στη συνέχεια αν η αναθέτουσα αρχή εφαρμόζει την παρ. 1 του άρθρου 101 (αντιστροφή σταδίων αξιολόγησης):

- Στην περίπτωση εφαρμογής της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 95, δηλαδή υποβολής προσφορών με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%) για κάθε ομάδα τιμών ομοειδών εργασιών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει σε έλεγχο της ομαλότητας των οικονομικών προσφορών υπολογίζοντας, το συνολικό ύψος της οικονομικής προσφοράς που διαμορφώνεται μετά την αφαίρεση από κάθε ομάδα εργασιών ποσού που αντιστοιχεί στην έκπτωση που προσφέρθηκε. Από τη σύγκριση της οικονομικής προσφοράς προς τον αρχικό προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το κονδύλιο για τα απρόβλεπτα, προκύπτει η μέση έκπτωση επί τοις εκατό (Εμ) του υπόψη μειοδότη. Κατ' εξαίρεση, αν οι αποκλίσεις των ποσοστών έκπτωσης προς τα άνω ή προς τα κάτω δεν υπερβαίνουν το 0,10 (1-Εμ) και αφορούν ομάδα ή ομάδες εργασιών που αθροιστικά η αξία

τους στον προϋπολογισμό της υπηρεσίας δεν ξεπερνά το πέντε τοις εκατό (5%), η οικονομική προσφορά ομαλοποιείται με αύξηση στο κατώτατο όριο ομαλότητας που ορίζεται στην περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 95, όλων των ποσοστών έκπτωσης που υπολείπονται από αυτό και η σύμβαση θεωρείται καταρτισμένη με τα ποσοστά αυτά και τα αντίστοιχα ποσά, όπως διορθώνονται από την Επιτροπή Διαγωνισμού. Τα επιμέρους ποσοστά που είναι μεγαλύτερα από το ανώτατο όριο ομαλότητας, που ορίζεται στην περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 95, δεν αποτελούν αντικείμενο διόρθωσης και δεν αλλάζουν στην καταρτιζόμενη σύμβαση.

- Στην περίπτωση που εφαρμόζεται η περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 95, δηλαδή όταν οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται με ελεύθερη συμπλήρωση ανοιχτού τιμολογίου, ιδίως όταν οι ποσότητες των εργασιών έχουν προμετρηθεί χωρίς κίνδυνο συμβατικών σφαλμάτων και δεν αναμένονται κατασκευαστικές αποκλίσεις, αν υπάρχει διαφορά μεταξύ των αριθμητικών τιμών του συμπληρωμένου εντύπου προϋπολογισμού της οικονομικής προσφοράς και των τιμών του τιμολογίου, το συμπληρωμένο έντυπο προϋπολογισμού διορθώνεται με βάση τις ολόγραφες τιμές του συμπληρωμένου τιμολογίου της οικονομικής προσφοράς. Επίσης, διορθώνονται σφάλματα στα γινόμενα και τα αθροίσματα του συμπληρωμένου εντύπου προϋπολογισμού της οικονομικής προσφοράς, ο οποίος ισχύει όπως διορθώθηκε.

Στη συνέχεια και στις δυο περιπτώσεις, τα δικαιολογητικά συμμετοχής ελέγχονται την ίδια ημέρα κατά τη σειρά της μειοδοσίας, αρχίζοντας από τον πρώτο μειοδότη. Αν η ολοκλήρωση του ελέγχου αυτού δεν είναι δυνατή την ίδια μέρα, λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφορών και του ελέγχου των εγγυητικών επιστολών, ελέγχονται τουλάχιστον οι δέκα (10) πρώτες κατά σειρά μειοδοσίας προσφορές. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία συνεχίζεται τις επόμενες εργάσιμες ημέρες, εκτός αν υφίσταται σπουδαίος λόγος για την αναβολή της σε ημέρα και ώρα που κοινοποιείται εγγράφως στους προσφέροντες, ανακοινώνεται με τοιχοκόλληση στον πίνακα ανακοινώσεων της υπηρεσίας και αναρτάται στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, εφόσον διαθέτει.

- Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 50 (μελέτη – κατασκευή) η Επιτροπή Διαγωνισμού μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών, ελέγχει, με βάση την σειρά μειοδοσίας, για τους πέντε (5) πρώτους, την πληρότητα και συμφωνία των μελετών που υποβλήθηκαν με βάση τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης και ιδίως στον «Κανονισμό Μελετών Έργου», διαπιστώνοντας τη συμμόρφωση ή μη των μελετών σε αυτά (πίνακας συμμόρφωσης), χωρίς βαθμολόγηση και καταγράφει το αποτέλεσμα στο ίδιο ως άνω πρακτικό.

δ) Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, η Επιτροπή Διαγωνισμού, πριν την ολοκλήρωση της σύνταξης και έκδοσης του πρακτικού της επικοινωνεί με τους εκδότες που

αναγράφονται στις υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

ε) Η διαδικασία αυτή καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής ή σε παράρτημά του που υπογράφεται από τον πρόεδρο και τα μέλη της. Η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη και έκδοση του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης βάσει των κριτηρίων ανάθεσης όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, και το υποβάλλει προς την Οικονομική Επιτροπή, η οποία εγκρίνει το αποτέλεσμα.

στ) Κατά της απόφασης έγκρισης του αποτελέσματος της διαδικασίας χωρεί ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 127 για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία έως εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α. ή προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με το άρθρο 360 για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α..

Ειδικότερα, για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κάτω των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., κάθε προσφέρων ή συμμετέχων μπορεί να υποβάλει ένσταση κατά της απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα των σταδίων αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Η ένσταση υποβάλλεται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, η οποία αποφασίζει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών. Αν στο διάστημα αυτό δεν εξεταστεί η ένσταση, τεκμαίρεται η απόρριψή της. Για το παραδεκτό της άσκησης ένστασης, απαιτείται, με την κατάθεση της ένστασης, η καταβολή παραβόλου υπέρ του Δημοσίου ποσού ίσου με το ένα τοις εκατό (1%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο αυτό αποτελεί δημόσιο έσοδο, το οποίο επιστρέφεται με πράξη της αναθέτουσας αρχής, αν η ένσταση γίνει δεκτή από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., κάθε προσφέρων ή συμμετέχων μπορεί να υποβάλει προδικαστική προσφυγή κατά της απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα των σταδίων αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Η προδικαστική προσφυγή υποβάλλεται ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.). Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται παράβολο από τον προσφεύγοντα υπέρ του Δημοσίου, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό 0,50% της προϋπολογισθείσας αξίας (χωρίς Φ.Π.Α.) της σχετικής σύμβασης. Το ύψος του παραβόλου δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εξακοσίων (600,00) ευρώ ούτε ανώτερο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000,00) ευρώ. Το παράβολο επιστρέφεται στον προσφεύγοντα σε περίπτωση ολικής ή μερικής

αποδοχής της προσφυγής του. Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής (10 ημέρες) και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, χωρίς όμως να εμποδίζουν την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας. Η Α.Ε.Π.Π. αποφασίζει για την προσφυγή εντός σαράντα (40) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσής της.

ζ) Σε κάθε περίπτωση που κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, πραγματοποιείται πρώτα σε ένα στάδιο η αποσφράγιση του φακέλου δικαιολογητικών και του φακέλου τεχνικών προσφορών και μετέπειτα σε διακριτό στάδιο η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, στον ανταγωνιστικό διάλογο και στη σύμπραξη καινοτομίας σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου.

Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση (προσωρινός ανάδοχος), να υποβάλει εντός προθεσμίας, όχι μικρότερης των δέκα (10) ούτε μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής. Τα δικαιολογητικά προσκομίζονται σε σφραγισμένο φάκελο, ο οποίος παραδίδεται εμπρόθεσμα στην Επιτροπή Αξιολόγησης.

Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει ή να τα συμπληρώσει εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρατείνει την ως άνω προθεσμία, εφόσον αιτιολογείται αυτό επαρκώς και κατ' ανώτατο όριο για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες.

Αν κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν είναι ψευδή ή ανακριβή, ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλει στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, η διαδικασία ματαιώνεται.

Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την Επιτροπή και τη διαβίβαση του φακέλου προς την Οικονομική Επιτροπή για τη λήψη απόφασης είτε για την κήρυξη του προσωρινού αναδόχου ως εκπτώτου είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας κατά τις παραγράφους είτε κατακύρωσης της σύμβασης. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης.

Όσοι υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές λαμβάνουν γνώση των παραπάνω δικαιολογητικών που κατατέθηκαν.

Στην απόφαση κατακύρωσης αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή παροχής γενικών υπηρεσιών, η Επιτροπή Διαγωνισμού, με αιτιολογημένη εισήγησή της, μπορεί να προτείνει την κατακύρωση της σύμβασης για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα κατά ποσοστό στα εκατό, που θα καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Το ποσοστό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% για διαγωνισμούς προϋπολογισθείσας αξίας μέχρι 100.000 ευρώ περιλαμβανομένου Φ.Π.Α. και το 15% για διαγωνισμούς προϋπολογισθείσας αξίας από 100.001 ευρώ και άνω περιλαμβανομένου Φ.Π.Α. στην περίπτωση της μεγαλύτερης ποσότητας ή το 50% στην περίπτωση μικρότερης ποσότητας. Για κατακύρωση μέρους της ποσότητας κάτω του καθοριζόμενου από τα έγγραφα της σύμβασης ποσοστού, απαιτείται προηγούμενη αποδοχή από τον προμηθευτή.

Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης

Στην απόφαση κατακύρωσης της Οικονομικής Επιτροπής αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης, λόγω αναμονής ενδεχόμενης άσκησης προδικαστικής προσφυγής. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών, η Επιτροπή Διαγωνισμού, με αιτιολογημένη εισήγησή της, μπορεί να προτείνει την κατακύρωση της σύμβασης για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα κατά ποσοστό στα εκατό, που θα καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί αμέσως την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, σε κάθε προσφέροντα, εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο, με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ., επί αποδείξει. Η απόφαση κατακύρωσης δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν την κοινοποίησε σε όλους τους προσφέροντες.

Μετά την επέλευση των εννόμων αποτελεσμάτων της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

Η υπογραφή του συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης μταιώνεται.

Αποκλειστικές συμβάσεις για ορισμένες υπηρεσίες

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων στις αναφερόμενες στο άρθρο 107 υγειονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4019/2011 και έχουν ως κύριο σκοπό στο καταστατικό τους, την επαγγελματική και κοινωνική ένταξη ατόμων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων, εφόσον περισσότεροι από τουλάχιστον 30% των εργαζομένων της επιχείρησης είναι εργαζόμενοι με αναπηρία ή μειονεκτούντες εργαζόμενοι.

Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

α) να έχουν σκοπό την επιδίωξη αποστολής δημόσιας υγειονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής υπηρεσίας,

β) τα κέρδη να επενδύονται εκ νέου ώστε να επιτευχθεί ο στόχος ιδιοκτησίας της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης. Στην περίπτωση διανομής ή αναδιανομής κερδών, αυτή θα πρέπει να γίνεται υπό όρους συμμετοχικότητας,

γ) οι δομές διοίκησης ή ιδιοκτησίας της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης, που εκτελεί τη σύμβαση να βασίζονται στην ιδιοκτησία των υπαλλήλων ή σε αρχές

συμμετοχικότητας ή να απαιτούν την ενεργή συμμετοχή υπαλλήλων, των χρηστών ή των ενδιαφερομένων, και

δ) να μην έχει ανατεθεί στην Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση από τη συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή σύμβαση για τις ανωτέρω υπηρεσίες κατά την τελευταία τριετία.

Η μέγιστη διάρκεια της σύμβασης δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.

Η επιλογή των αναδόχων μεταξύ των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων πραγματοποιείται μετά από σχετική προκήρυξη διαγωνισμού, που απευθύνεται στο σύνολο των επιχειρήσεων αυτών και αναφέρει το παρόν άρθρο.

Προθεσμίες διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων

Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων τηρούνται οι ακόλουθες προθεσμίες:

α) Στην ανοικτή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε είκοσι δύο (22) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

β) Στην κλειστή διαδικασία και στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί για την υποβολή προσφοράς ανέρχεται σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς προς τους προεπιλεγέντες.

γ) Στο συνοπτικό (πρόχειρο) διαγωνισμό, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε δώδεκα (12) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Εάν οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή από επιτόπια εξέταση εγγράφων προσαρτημένων στα έγγραφα της σύμβασης, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, οι οποίες είναι υποχρεωτικά μεγαλύτερες από τις ανωτέρω ελάχιστες προθεσμίες, καθορίζονται κατά τρόπο ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών.

Προκηρύξεις σύμβασης

Οι προκηρύξεις σύμβασης για όλες - πλην του συνοπτικού διαγωνισμού και της απευθείας ανάθεσης - τις διαδικασίες σύναψης σύμβασης κάτω των ορίων χρησιμοποιούνται

ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού. Οι προκηρύξεις σύμβασης συντάσσονται, σύμφωνα με τυποποιημένα έντυπα που εκδίδει η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και δημοσιεύονται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Οικονομικές προσφορές στις δημόσιες συμβάσεις έργων

Οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται υποχρεωτικά σε έντυπο που χορηγεί η αναθέτουσα αρχή ή βάσει υποδείγματος που περιλαμβάνεται ως Παράρτημα στα έγγραφα της σύμβασης.

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου κάτω των ορίων (εθνικό δίκαιο), η αναθέτουσα αρχή μπορεί, εκτός από τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 95, να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται με:

A. Ενιαίο ποσοστό έκπτωσης

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται με ενιαίο ποσοστό έκπτωσης μόνο σε έργα με εκτιμώμενη αξία μικρότερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α..

Οι οικονομικοί φορείς προσφέρουν ενιαία έκπτωση στις τιμές του τιμολογίου της υπηρεσίας, που εκφράζεται σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%) και συμπληρώνουν ολογράφως και αριθμητικώς την οικονομική προσφορά σε έντυπο, το οποίο διατίθεται σε ηλεκτρονική ή φυσική μορφή από την αναθέτουσα αρχή.

B. Μειοδοσία στο ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους για εκτέλεση απολογιστικών εργασιών

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται με μειοδοσία μόνο επί του ποσοστού γενικών εξόδων και οφέλους για εκτέλεση απολογιστικών εργασιών, μόνο στην περίπτωση έργων με εκτιμώμενη αξία απολογιστικών εργασιών που δεν υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ, χωρίς το Φ.Π.Α. και ιδίως όταν είναι ιδιαίτερα δύσκολο να τιμολογηθούν, σε δοκιμαστικές εργασίες και έρευνες και σε αρχαιολογικές εργασίες. Τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπουν το συνολικό ύψος προϋπολογισμού των δαπανών και τα τεχνικά στοιχεία του έργου (σχέδια, περιγραφές κλπ).

Το ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος του αναδόχου απολογιστικών εργασιών, που υπόκειται σε έκπτωση, ορίζεται σε δεκαοχτώ επί τοις εκατό (18%) και εφαρμόζεται στο σύνολο των δαπανών που πραγματοποιούνται, όπως για προμήθειες υλικών, μισθώσεις

μηχανημάτων, καύσιμα και λιπαντικά, μισθούς, ημερομίσθια, λοιπές αποζημιώσεις και ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων και κάθε είδους κρατήσεις.

Οι οικονομικοί φορείς προσφέρουν έκπτωση σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%), στο ποσοστό των γενικών εξόδων και οφέλους του αναδόχου. Η προσφερόμενη έκπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 100%.

Ενστάσεις που ασκούνται κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία κάτω από 60.000 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.) - Παράβολο

Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κάτω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., σε περίπτωση ένστασης κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία άσκησης της είναι πέντε (5) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Για την άσκηση ένστασης κατά της διακήρυξης ή της πρόσκλησης, η ένσταση υποβάλλεται μέχρι πέντε (5) ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών.

Η ένσταση υποβάλλεται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, η οποία αποφασίζει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, μετά την άπρακτη πάροδο της οποίας τεκμαίρεται η απόρριψη της ένστασης.

Για το παραδεκτό της άσκησης ένστασης, απαιτείται με την κατάθεση της ένστασης, η καταβολή παραβόλου υπέρ του Δημοσίου, ποσού ίσου με το ένα τοις εκατό (1%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο αυτό αποτελεί δημόσιο έσοδο, το οποίο επιστρέφεται με πράξη της αναθέτουσας αρχής, αν η ένσταση γίνει δεκτή από την Οικονομική Επιτροπή.

Με κοινή υπουργική απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος του ανωτέρω παραβόλου.

Προδικαστικές προσφυγές

Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος είχε ή έχει συμφέρον να του ανατεθεί δημόσια σύμβαση και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημιά από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.) και να ζητήσει προσωρινή προστασία, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής ή ακύρωση σύμβασης, η οποία έχει συναφθεί παράνομα.

Η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στην Α.Ε.Π.Π. εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία.

Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται παράβολο από τον προσφεύγοντα υπέρ του Δημοσίου, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό 0,5% της προϋπολογισθείσας αξίας, χωρίς Φ.Π.Α., της σχετικής σύμβασης. Το ύψος του παραβόλου δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εξακοσίων (600) ευρώ ούτε ανώτερο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ. Εάν από τα έγγραφα της σχετικής σύμβασης παρέχεται η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης, το ύψος του παραβόλου υπολογίζεται επί της αξίας του τμήματος ή των τμημάτων της σύμβασης, σχετικά με τα οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή.

Η προθεσμία (των 10 ημερών) για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της, κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, χωρίς όμως να κωλύουν την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Η Α.Ε.Π.Π. συζητά την προσφυγή εντός αποκλειστικής προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσής της.

Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημιά από απόφαση της Α.Ε.Π.Π. επί της προδικαστικής προσφυγής, μπορεί να ασκήσει αίτηση για την αναστολή εκτέλεσης και αίτηση για την ακύρωση της απόφασης της Α.Ε.Π.Π. ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής, το οποίο αποφαινεται αμετάκλητα.

Τα ανωτέρω ένδικα βοηθήματα ασκούνται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, όταν αφορούν διαφορές:

α) με προϋπολογισμό μεγαλύτερο των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α.,

β) που προκύπτουν κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών,

γ) που προκύπτουν κατά την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων οι οποίες υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημόσιου - Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.), σύμφωνα με το Ν. 3389/2005, καθώς και

δ) δημόσιων συμβάσεων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, ανεξαρτήτως ποσού.

Η αίτηση αναστολής κατατίθεται στο αρμόδιο ως άνω δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής. Για την άσκηση της αίτησης αναστολής κατατίθεται παράβολο αξίας σε ποσοστό 0,1% της προϋπολογισθείσας αξίας, περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α., το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και ανώτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Ο διάδικος που πέτυχε υπέρ αυτού την αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης, οφείλει μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την επίδοση της απόφασης

αυτής, να ασκήσει την αίτηση ακύρωσης, διαφορετικά αίρεται αυτοδικαίως η ισχύς της αναστολής.

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους

Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες - πλαίσιο μπορούν να τροποποιούνται, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου⁴, χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξάρτητα από τη χρηματική τους αξία, προβλέπονται με σαφείς και ρητούς όρους στα έγγραφα της σύμβασης, όπου μπορεί να περιλαμβάνονται και ρήτρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις. Οι ρήτρες αυτές αναφέρουν το αντικείμενο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τους όρους ενεργοποίησής τους. Δεν επιτρέπεται να προβλέπουν τροποποιήσεις ή προαιρέσεις, που μπορεί να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας - πλαίσιο.

β) για τα συμπληρωματικά έργα, υπηρεσίες ή αγαθά από τον αρχικό ανάδοχο, τα οποία κατέστησαν αναγκαία και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, εφόσον η αλλαγή αναδόχου:

- δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, π.χ. απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με τη διαδικασία σύναψης της αρχικής σύμβασης και
- θα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή.

Οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

γ) όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή,
- η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης,
- οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας - πλαίσιο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

⁴ Άρθρο 201 του Ν. 4412/2016.

δ) όταν ένας νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο ανατέθηκε αρχικά η σύμβαση από την αναθέτουσα αρχή, λόγω:

- ρητής ρήτρας αναθεώρησης ή προαίρεσης, σύμφωνης με την περίπτωση α΄,
- ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένων της εξαγοράς, της απορρόφησης, της συγχώνευσης ή καταστάσεων αφερεγγυότητας ιδίως στο πλαίσιο προπρωχευτικών ή πτωχευτικών διαδικασιών, από άλλον οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καθορίστηκαν αρχικά, υπό τον όρο ότι η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιώδεις τροποποιήσεις της σύμβασης και δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής του Ν, 4412/2016.
- περίπτωσης που η αναθέτουσα αρχή αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του κύριου αναδόχου έναντι των υπεργολάβων του και εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στις κείμενες διατάξεις, σύμφωνα με το άρθρο 131,

ε) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους, δεν είναι ουσιώδεις.

Χωρίς να απαιτείται επαλήθευση αν τηρούνται οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α΄ έως δ΄ της παρ. 4, οι συμβάσεις μπορεί να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον η αξία της τροποποίησης είναι κατώτερη και των δύο ακόλουθων τιμών:

- α) των κατώτατων ορίων εφαρμογής του Ενωσιακού Δικαίου και
- β) του δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών και του 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις έργων.

Μία τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης όταν πληροί μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα είχαν επιτρέψει τη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επελέγη αρχικώς ή θα προσέλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης,

β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία - πλαίσιο,

γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης ή της συμφωνίας - πλαίσιο,

δ) όταν νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1.

Απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, για τροποποιήσεις των διατάξεων μίας δημόσιας σύμβασης ή μίας συμφωνίας - πλαίσιο κατά τη διάρκειά τους, που είναι διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2.

Τρόπος πληρωμής - απαιτούμενα δικαιολογητικά για πληρωμή του αναδόχου

Ο τρόπος πληρωμής και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα καθορίζονται απαραίτητα στη διακήρυξη. Η πληρωμή της αξίας των υλικών ή της υπηρεσίας στον ανάδοχο μπορεί να γίνει με ένα από τους παρακάτω τρόπους:

α) Με την εξόφληση του 100% της συμβατικής αξίας, μετά την οριστική παραλαβή των υλικών ή της υπηρεσίας.

β) Με την χορήγηση έντοκης προκαταβολής μέχρι ποσοστού 50% της συμβατικής αξίας, χωρίς Φ.Π.Α. έναντι ισόποσης εγγύησης και την καταβολή του υπολοίπου είτε μετά την οριστική παραλαβή των υλικών, είτε με πληρωμή ποσοστού 20% της συμβατικής αξίας χωρίς Φ.Π.Α. με το πρωτόκολλο παραλαβής, κατόπιν του μακροσκοπικού ελέγχου και την εξόφληση της υπόλοιπης συμβατικής αξίας με τον συνολικό Φ.Π.Α. μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.

Στις συμβάσεις προμήθειας τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι τουλάχιστον τα εξής:

α) Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής ή σε περίπτωση αυτοδίκαιης παραλαβής, αποδεικτικό προσκόμισης του υλικού στην αποθήκη.

β) Αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του φορέα.

γ) Τιμολόγιο του προμηθευτή εις τριπλούν που να αναφέρει την ένδειξη «Εξοφλήθηκε».

δ) Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη «Εξοφλήθηκε».

ε) Πιστοποιητικά Φορολογικής και Ασφαλιστικής Ενημερότητας.

Στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών για την πληρωμή του τιμήματος απαιτούνται τουλάχιστον τα εξής δικαιολογητικά:

α) Πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής του τιμήματος, που αφορά η πληρωμή ή του συνόλου του συμβατικού αντικείμενου.

β) Τιμολόγιο του αναδόχου.

γ) Εξοφλητική απόδειξη του αναδόχου, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη «Εξοφλήθηκε».

δ) Πιστοποιητικά Φορολογικής και Ασφαλιστικής Ενημερότητας.

Όργανα διενέργειας διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων

Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, τα όργανα που γνωμοδοτούν προς τα αποφαινόμενα όργανα έχουν ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) σε περίπτωση πρόχειρης ή ανοικτής διαγωνιστικής αξιολογούν τις προσφορές και στις λοιπές περιπτώσεις τις αιτήσεις συμμετοχής των προσφερόντων ή υποψηφίων,

β) ελέγχουν την καταλληλότητα των προσφερόντων ή υποψηφίων για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης,

γ) ελέγχουν και αξιολογούν τις προσφορές,

δ) στο πλαίσιο ανταγωνιστική διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες ή υποψηφίους,

ε) εισηγούνται τον αποκλεισμό των προσφερόντων ή υποψηφίων από τη διαδικασία, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων, την αποδέσμευση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας,

στ) γνωμοδοτούν για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης,

ζ) στο στάδιο της εκτέλεσης γνωμοδοτούν για κάθε θέμα που ανακύπτει από τη σύμβαση και ιδίως επί της παράτασης του συμβατικού χρόνου, κάθε άλλης τροποποίησης της σύμβασης και της έκπτωσης του αναδόχου και

η) γνωμοδοτούν για τις προβλεπόμενες ενστάσεις και προσφυγές που υποβάλλονται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ή της Προϊσταμένης Αρχής.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους τα γνωμοδοτικά όργανα εκφράζουν έγγραφη γνώμη, που αποτελεί την πρόταση που ασπάζεται η πλειοψηφία των παρόντων. Δεν μπορεί η γνώμη των γνωμοδοτικών οργάνων να προκύπτει από το μέσο όρο των προτάσεων.

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ή της Οικονομικής Επιτροπής συγκροτούνται γνωμοδοτικά όργανα για συγκεκριμένη σύμβαση ή περισσότερες ή σε ετήσια βάση για τις συμβάσεις που συνάπτει ο Δήμος. Η ύπαρξη οργάνων σε ετήσια βάση δεν αποκλείει τη συγκρότηση γνωμοδοτικού οργάνου για συγκεκριμένη σύμβαση ή συμβάσεων. Εφόσον τα όργανα συγκροτούνται σε ετήσια βάση, οι διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, που δεν έχουν ολοκληρωθεί εντός του έτους, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από το ίδιο όργανο. Στην περίπτωση της διενέργειας συγκεντρωτικών αγορών από Κ.Α.Α., τα αντίστοιχα γνωμοδοτικά όργανα συγκροτούνται με απόφασή τους. Επίσης, μπορούν να συγκροτούνται κατά περίπτωση και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων, που αφορούν τις διαδικασίες σύναψης. Οι αποφάσεις

συγκρότησης των γνωμοδοτικών οργάνων κοινοποιούνται στα μέλη αυτών και τους φορείς από τους οποίους αυτά προέρχονται.

Με την απόφαση συγκρότησης της κάθε επιτροπής εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες, ο αριθμός και οι ιδιότητες των μελών, η λειτουργία των οργάνων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο σχετικό θέμα.

Κατά την εκτέλεση της σύμβασης, ως γνωμοδοτικά όργανα μπορεί να ορίζονται και οργανωτικές μονάδες ενταγμένες στη διοικητική δομή της αναθέτουσας αρχής, δηλαδή η υπηρεσία που κάνει χρήση του αντικειμένου της σύμβασης (π.χ. η υπηρεσία καθαριότητας για την παραλαβή κάδων απορριμμάτων).

Για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων στις αναθέτουσες αρχές, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Ν. 2690/1999 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας», όπως κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 28/2015.

Στη σύνθεση των γνωμοδοτικών οργάνων του παρόντος άρθρου μετέχει υποχρεωτικά ένα μέλος του Μη.Π.Υ.Δη.Συ., όταν αυτό συσταθεί.

Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, πέραν των ανωτέρω ισχύουν και τα εξής:

α) Όταν ως κριτήριο ανάθεσης χρησιμοποιείται η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφοράς μόνο βάσει τιμής και η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης του έργου δεν υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ χωρίς να συνυπολογίζεται το κονδύλιο του ΦΠΑ, η επιτροπή διαγωνισμού αποτελείται από τρεις τεχνικούς υπαλλήλους της αναθέτουσας αρχής που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο της περίπτωσης ή της παρούσας παραγράφου και που ορίζονται από το αρμόδιο όργανο μετά από κλήρωση. Στις εργασίες της επιτροπής μπορεί να παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωπος των εργοληπτών, που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του, από τις πανελλήνιες εργοληπτικές οργανώσεις.

β) Όταν ως κριτήριο ανάθεσης χρησιμοποιείται η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής - ποιότητας ή η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης του έργου υπερβαίνει το όριο της περίπτωσης α', η επιτροπή διαγωνισμού, η οποία συγκροτείται από την αναθέτουσα αρχή του φορέα κατασκευής του έργου αποτελείται από:

- Τέσσερις (4) υπαλλήλους φορέων του δημοσίου τομέα, κατόχους τίτλου σπουδών ανωτάτου εκπαιδευτικού ιδρύματος πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με τεχνική εξειδίκευση και με ειδικότητες που προσιδιάζουν στις κατηγορίες εργασιών εγγεγραμμένους στο Μητρώο Μελών Επιτροπών Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Τεχνικών και Λοιπών Συναφών Επιστημονικών Υπηρεσιών (Μη.Μ.Ε.Δ.).
- Έναν (1) εκπρόσωπο των Ο.Τ.Α. που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από την Περιφερειακή Ένωση Δήμων της έδρας της αναθέτουσας αρχής εγγεγραμμένους στους σχετικούς καταλόγους (μητρώα) προσώπων που καταρτίζονται με ευθύνη της Π.Ε.Δ.

- Έναν (1) εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τα αρμόδια όργανα του Τ.Ε.Ε. εγγεγραμμένους στους σχετικούς καταλόγους (μητρώα) προσώπων που καταρτίζονται με ευθύνη του Τ.Ε.Ε.

- Έναν (1) εκπρόσωπο των εργοληπτικών οργανώσεων εγγεγραμμένους στους σχετικούς καταλόγους (μητρώα) προσώπων που καταρτίζονται με ευθύνη των οργανώσεων αυτών, που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του, από τις πανελλήνιες εργοληπτικές οργανώσεις, όταν πρόκειται για έργα των οποίων ο προϋπολογισμός εκτός Φ.Π.Α. και αναθεώρησης, ισούται ή υπερβαίνει το όριο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ή και οργανώσεις σε επίπεδο Περιφέρειας, εφόσον υπάρχουν, στις λοιπές περιπτώσεις.

γ) Στις περιπτώσεις του άρθρου 50 ή όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, υπάλληλοι της αναθέτουσας αρχής απαγορεύεται να ορίζονται ως μέλη της επιτροπής διαγωνισμού και συνεπώς δεν συμμετέχουν στη δημόσια κλήρωση.

δ) Για τον ορισμό των μελών της επιτροπής διαγωνισμού, η αρμόδια για τη διεξαγωγή του υπηρεσία ζητά έγκαιρα την υπόδειξη των μελών και των εκπροσώπων των κοινωνικών φορέων (Τ.Ε.Ε. ή άλλου Επιμελητηρίου, Περιφερειακής Ένωσης Δήμων και των εργοληπτικών οργανώσεων), κατά την επόμενη περίπτωση. Οι φορείς στους οποίους υπηρετούν οι υπάλληλοι και οι λοιποί εκπρόσωποι παρέχουν τις αναγκαίες διευκολύνσεις για την άσκηση των καθηκόντων τους.

ε) Για τον ορισμό του εκπροσώπου τους, τα Επιμελητήρια, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων και οι εργοληπτικές οργανώσεις διενεργούν με ευθύνη τους δημόσια κλήρωση, ύστερα από έγκαιρη δημοσιοποίηση της ημέρας και ώρας διενέργειάς της, από σχετικούς καταλόγους (μητρώα) προσώπων, που καταρτίζονται και τηρούνται με ευθύνη των παραπάνω φορέων. Η προϊσταμένη αρχή ορίζει τα υποδειχθέντα μέλη, αφού λάβει υπόψη της αιτήματα εξαίρεσης, λόγω κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων στο συγκεκριμένο διαγωνισμό. Στην περίπτωση αυτή υποδεικνύονται αντικαταστάτες των εξαιρεθέντων μελών.

στ) Στις επιτροπές ετήσιας βάσης, το μέλος που εκπροσωπεί τον φορέα χρήσης του έργου, μπορεί να ορίζεται από την αρχή ή σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση με αντίστοιχο προσδιορισμό και του μέλους αντί του οποίου συμμετέχει στη επιτροπή.

ζ) Συνιστάται και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών Μητρώο Μελών Επιτροπών Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Τεχνικών και Λοιπών Συναφών Επιστημονικών Υπηρεσιών (Μη.Μ.Ε.Δ.). Στο Μητρώο αυτό εγγράφονται τεχνικοί υπάλληλοι όλων των αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, των Ανεξάρτητων Αρχών και της Βουλής των Ελλήνων. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την εγγραφή στο Μητρώο, η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης του Μητρώου, τα καθήκοντα των εγγεγραμμένων και κάθε άλλο σχετικά με τα παραπάνω αναγκαίο θέμα.

Ειδικά στις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Για τη διεξαγωγή των διαγωνισμών η Αναθέτουσα Αρχή συγκροτεί, μετά από δημόσια κλήρωση, με απόφασή της, Επιτροπή Διαγωνισμού, αποτελούμενη από τρία (3) μέλη. Δύο (2) από τα μέλη είναι τεχνικοί υπάλληλοι, με τους αναπληρωτές τους, εγγεγραμμένοι στο Μη.Μ.Ε.Δ., που έχουν εμπειρία και προσόντα σχετικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και ένας από αυτούς ορίζεται ως πρόεδρος με τον αναπληρωτή του.

β) Κατ' εξαίρεση, η Επιτροπή Διαγωνισμού μπορεί να είναι πενταμελής, αν κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής η προς ανάθεση σύμβαση είναι πολύπλοκη και απαιτεί εξειδικευμένη εμπειρία. Τέσσερα (4) από τα μέλη είναι τεχνικοί υπάλληλοι, με τους αναπληρωτές τους εγγεγραμμένοι στο Μη.Μ.Ε.Δ. και με εμπειρία και προσόντα σχετικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, εκ των οποίων ένας ορίζεται ως πρόεδρος με τον αναπληρωτή του.

γ) Ένα από τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού με τον αναπληρωτή του υποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, μετά από σχετικό αίτημα της αναθέτουσας Αρχής. Ο εκπρόσωπος του Τ.Ε.Ε. προκύπτει από δημόσια κλήρωση που διενεργείται στο Τ.Ε.Ε. με βάση κατάλογο που συντάσσεται κατόπιν σχετικής πρόσκλησης ανά κατηγορία κύριας μελέτης κατ' έτος. Αν το Τ.Ε.Ε. δεν ανταποκριθεί μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης, επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή το μέλος του Τ.Ε.Ε..

δ) Σε περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων με ιδιαίτερα σύνθετο, πολύπλοκο και εξειδικευμένο αντικείμενο, μπορεί με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων να καθορίζονται πρόσθετα προσόντα που πρέπει να πληρούν τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Πριν από τις κληρώσεις, προηγείται η δημοσιοποίηση των στοιχείων της σύμβασης, στην ιστοσελίδα του κυρίου του έργου και του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η κλήρωση διενεργείται υποχρεωτικά με βάση το ηλεκτρονικό σύστημα κληρώσεων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μεταξύ των προσώπων που έχουν την κατοικία τους στην Περιφέρεια, όπου εδρεύει ο φορέας κατασκευής του έργου και διαθέτουν τα προσόντα που περιγράφηκαν παραπάνω (ΠΕ τεχνικής εξειδίκευσης με ειδικότητες που ταιριάζουν στο αντικείμενο της μελέτης ή της υπηρεσίας. Άρνηση εκτέλεσης των καθηκόντων συνιστά πειθαρχικό αδίκημα του υπαλλήλου και διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 4024/2011.

Στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, επιπρόσθετα ισχύουν και τα ακόλουθα:

α) Συγκροτείται Επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, ως χωριστό γνωμοδοτικό όργανο, αποτελούμενο από τρία (3) ή πέντε (5) μέλη, διαφορετικά από τα μέλη του γνωμοδοτικού οργάνου που είναι αρμόδιο για τα υπόλοιπα θέματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης, με αρμοδιότητα να εξετάζει τις ενστάσεις και προσφυγές που υποβάλλονται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής.

β) Συγκροτείται Επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής, ως χωριστό γνωμοδοτικό όργανο, αποτελούμενο από τρία (3) ή πέντε (5) μέλη, με αρμοδιότητα την παρακολούθηση και την παραλαβή της σύμβασης προμήθειας. Το όργανο αυτό εισηγείται για όλα τα θέματα παραλαβής του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, προβαίνοντας, σε μακροσκοπικούς, λειτουργικούς ή και επιχειρησιακούς ελέγχους του προς παραλαβή αντικειμένου της σύμβασης, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση ή κρίνεται αναγκαίο, συντάσσει τα σχετικά πρωτόκολλα, παρακολουθεί και ελέγχει την προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου και εισηγείται τη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ή της Εκτελεστικής Επιτροπής μπορεί να συγκροτείται δευτεροβάθμια επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής με τις παραπάνω αρμοδιότητες.

γ) Με υπουργική απόφαση, μπορεί να καθορίζονται οι όροι για τη συγκρότηση των πρωτοβάθμιων και των δευτεροβάθμιων επιτροπών παραλαβής, η σύνθεση αυτών, η διαδικασία επιλογής των μελών τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

δ) Συγκροτείται Επιτροπή παραλαβής, αποτελούμενη από τρία (3) μέλη, με αρμοδιότητα την παραλαβή υπηρεσιών. Εφόσον απαιτούνται ειδικές γνώσεις ένα τουλάχιστον μέλος της επιτροπής πρέπει να έχει την αντίστοιχη ειδικότητα. Σε περίπτωση αιτιολογημένης αδυναμίας για την συμπλήρωση ή την συγκρότηση της επιτροπής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει από άλλη αναθέτουσα αρχή τη διάθεση υπαλλήλου ή υπαλλήλων της για τη συγκρότηση της Επιτροπής.

ε) Για την επιλογή των μελών των Επιτροπών, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί εφόσον το επιθυμούν, χωρίς να συναρτάται με τη νομιμότητα της συγκρότησης, να διενεργούν κλήρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 4024/2011.

Μεταβατικές διατάξεις

Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που έχουν ξεκινήσει μέχρι τις 8-8-2016, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται, σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξής τους.

Η υποχρέωση καταχώρησης στοιχείων στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. από του ποσού των 1.000 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., ισχύει από 8-8-2016 και για τις συμβάσεις των οποίων η διαδικασία ανάθεσης έχει εκκινήσει πριν από τις 8-8-2016.

Μέχρι την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38 εξακολουθεί να ισχύει η δημοσίευση των προκηρύξεων στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Η προβλεπόμενη διαδικασία ένστασης για ποσά κάτω των 60.000 ευρώ εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις κάτω των ορίων.

Μέχρι την έκδοση νέων προτύπων εγγράφων συμβάσεων έργων και μελετών της, εξακολουθούν να εφαρμόζονται τα ήδη ισχύοντα.

Καταργούμενες διατάξεις

Από 8-8-2016 καταργούνται οι διατάξεις:

- Του Ν. 3669/2008, πλην των άρθρων 80 έως 110, τα οποία παραμένουν σε ισχύ.. Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης σε δύο ημερήσιες εφημερίδες, καταργείται από 1-1-2018. Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, καταργείται με την επιφύλαξη από 1-1-2021.
- Των παραγράφων 1-3, του πρώτου εδαφίου της παρ. 9, της παρ. 10 του άρθρου 209 της παρ. 5 του άρθρου 223, του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 257, της παρ. 7 του άρθρου 265, της παραγράφου 1 του άρθρου 268 του Ν. 3463/2006.
- Του Ν. 3316/2005, πλην των άρθρων 2Α, της παραγράφου 2 του άρθρου 11 και πλην των άρθρων 39 και 40 τα οποία παραμένουν σε ισχύ. Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της προκήρυξης σε μία ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας με πανελλήνια κυκλοφορία, καταργείται από 1-1-2018. Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της προκήρυξης σε μία ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού, στον οποίο πρόκειται να κατασκευαστεί το έργο, το οποίο αφορά η μελέτη ή η υπηρεσία ή της έδρας της Περιφέρειας, αν στην έδρα του νόμου δεν εκδίδεται ημερήσια εφημερίδα ή αν το έργο θα εκτελεστεί σε περισσότερους νομούς, καταργείται από 1-1-2021.
- Των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 13 του Ν. 2503/1997.
- Του Ν. 2286/1995, πλην των παραγράφων 1 έως 11 του άρθρου 2 του ν. 2286/1995, οι οποίες παραμένουν σε ισχύ για τις συμβάσεις που έχουν ενταχθεί στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών έτους 2014 και προηγούμενων ετών.
- Του π.δ. 118/2007. Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης σε δύο ημερήσιες οικονομικές εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας καταργείται από 1-1-2018. Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης σε τοπική εφημερίδα, όταν ο διαγωνισμός προκηρύσσεται από περιφερειακή υπηρεσία, καταργείται από 1-1-2021.

- Του Π.Δ. 60/2007.
- Του Π.Δ. 59/2007.
- Των άρθρων 9, 10, 14, 16, και 17 του Π.Δ. 171/ 1987.
- Του Π.Δ. 28/1980.
- Της κοινής απόφασης 27319/2002 (Β΄ 945) των Υπουργών Εσωτερικών – Ανάπτυξης.
- Της απόφασης με αριθμ. 11389/1993 (Β΄ 185) του Υπουργού Εσωτερικών (ΕΚΠΟΤΑ).
Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης εφάπαξ περίληψης σε δύο οικονομικές εφημερίδες, που προβλέπεται στο άρθρο 5 της ως άνω απόφασης, καταργείται από 1-1-2018. Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης εφάπαξ περίληψης σε τοπική εφημερίδα, που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο, καταργείται από 1-1-2021.

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του Ν. 4412/2016 αρχίζει από τη δημοσίευσή του στο Φ.Ε.Κ., δηλαδή από 8-8-2016, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Οι διατάξεις του Βιβλίου IV (άρθρα 345 έως 374), για τη δικαιοδοσία και την καθ' ύλη αρμοδιότητα των δικαστηρίων αρχίζουν να εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2017.

Θανάσης Παζαρλόγλου